

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Majandusteaduskond

Ärikorralduse instituut

Angelina Krõlova 179639TABB

COVID-19 mõju raamatupidaja igapäevasele tegevusele

Bakalaureusetöö

Õppekava TABB02/17, peeriala majandusarvestus

Juhendaja: Natalie Aleksandra Gurvitš-Suits, PhD

Tallinn 2021

Deklareerin, et olen koostanud lõputöö iseseisvalt ja olen viidanud kõikidele töö koostamisel kasutatud teiste autorite töödele, olulistele seisukohtadele ja andmetele, ning ei ole esitanud sama tööd varasemalt ainepunktide saamiseks. Töö pikkuseks on 6722 sõna sissejuhatusest kuni kokkuvõtte lõpuni.

Angelina Krõlova

(allkiri, kuupäev)

Üliõpilase kood: 179639TABB

Üliõpilase e-posti aadress: krylova.angelina98@gmail.com

Juhendaja: Natalie Aleksandra Gurvitš-Suits, PhD :

Töö vastab kehtivatele nõuetele

.....

(allkiri, kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees:

Lubatud kaitsmisele

.....

(nimi, allkiri, kuupäev)

SISUKORD

LÜHIKOKKUVÕTE	5
SISSEJUHATUS	6
1. RAAMATUPIDAJA ROLL KAASAEGSES MAAILMAS	8
1.1. Raamatupidaja roll äriettevõtetes	8
1.2. COVID-19 mõju raamatupidaja rollile ettevõtetes.....	10
1.3 COVID-19 mõju raamatupidaja igapäevasele tegevusele Kreeka näitel.....	14
2. COVID-19 MÕJU RAAMATUPIDAJA IGAPÄEVASELE TEGEVUSELE.....	20
2.1. COVID-19 mõju uuringu metoodika ja valimi kirjeldus	20
2.2. Tulemused ja järeldused	23
KOKKUVÕTE	33
SUMMARY	35
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	37
LISAD	39
Lisa 1. Küsimustik.....	39
Lisa 2. Kreeka uuring	43
Lisa 3. Kreeka uuring	44
Lisa 4. Kreeka uuring	45
Lisa 5. Kreeka uuring	46
Lisa 6. Kreeka uuring	47
Lisa 7. Kreeka uuring	48
Lisa 8. Kreeka uuring	49
Lisa 9. Kreeka uuring	50
Lisa 10. Tulemused. Küsimused 1-9 (uuringus osalejate andmed).....	51
Lisa 11. Tulemused. Küsimused 10 ja 11.....	53
Lisa 12. Tulemused. Küsimus 12	54
Lisa 13. Tulemused. Küsimus 13	55
Lisa 14. Tulemused. Küsimus 14	56
Lisa 15. Tulemused. Küsimus 15	57
Lisa 16. Tulemused. Küsimus 16	58
Lisa 17. Tulemused. Küsimus 17	59

Lisa 18. Tulemused. Küsimus 18	60
Lisa 19. Tulemused. Küsimus 19	61
Lisa 20. Tulemused. Küsimus 20	62
Lisa 21. Tulemused. Küsimus 21	63
Lisa 22. Tulemused. Küsimus 22	64
Lisa 23. Tulemused. Küsimus 23	65
Lisa 24. Lihtlitsents	66

LÜHIKOKKUVÕTE

Lõputöö teema on seotud COVID-19 mõjuga raamatupidajate igapäevasele tegevusele ettevõtetes. Töö eesmärk oli välja selgitada COVID-19 mõju raamatupidajate tööle. Seatud eesmärgi saavutamiseks oli loodud küsimustik, millele vastas 70 osalejat. Küsimustik oli levitatud erinevate ettevõtete raamatupidajate vahel. Osalejateks olid nii praktikandid kui pearaamatupidajad.

Uurimistulemuste põhjal sai teada, et raamatupidaja kannab olulist rolli iga ettevõtte jaoks, kuid just millist rolli sõltub paljudest teguritest. Kreekas tehtud uuring näitas, et seal ei olnud uuringus osalejatel nii kerge töökohustuste muutustega toime tulla. Käesoleva lõputöö autori läbi viidud uuring näitas, et pandeemia on osasid mõjutanud positiivselt ja osasid negatiivselt. Ühemõttelist vastust on raske anda, sest palju sõltub inimese isiksusest, tema vajadustest ja iseloomust. Samuti selgus, et COVID-19 on avaldanud kõige suuremat mõju isiklikule elule, kuna kodus on raske hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel.

Võtmesõnad: COVID-19, pandeemia, raamatupidaja, mõju igapäevasele tegevusele

SISSEJUHATUS

Mõned aastad tagasi võis raamatupidaja tööst rääkides kuulda, et see pole nii prestiižikas töö, nagu tahaks, lisaks sellele ei kuulunud kohustuste hulka palju ülesandeid. Aja jooksul on raamatupidaja amet laiendanud oma võimaluste ringi, kuna teenuste valik on raamatupidamise ja finantside valdkonnas suurenenud nii juriidiliste kui ka eraisikute jaoks. Praegu saavad raamatupidajad teha raamatupidamisarvestust, koostada finantsaruandeid, esitada maksuaruandeid, teha töötasu arvestusi, olla tööjõu tugi ning pakkuda kindlustuse teenuseid jne.

Paljud protsessid on automatiseeritud ja näiteks töötasu arvestus või igasugune aruandlus - kõike seda teostatakse arvutiprogrammide abil. Sellest järeldeb, et selle ameti tähtsus on suurenenud nii eraisikute kui ka riigi jaoks. Raamatupidajate ülesanne – on kiiresti kohaneda ümbritseva maailma erakorraliste muutustega selleks, et esitada korrektselt finantsaruandeid, kuna kõik väärad andmed mõjutavad majandust tervikuna.

2020. aasta 11. märtsil kuulutas tervishoiuorganisatsioon (WHO) välja ülemaailmse pandeemia, mille tõttu võtsid enamik maailma riike kasutusele erakorralisi meetmeid, mis olid suunatud nii tsiviilisikute kaitsmiseks kui ka majanduse kaitsmiseks ja toetamiseks (Aytakin, Amuyeva 2020). Oluline on märkida, et raamatupidamistegevus oli kannatada saanud ja oli häiritud enamikus maailma riikides hädaolukorra kehtestamise tõttu.

Selle teema aktuaalsus on ilmne, kuna eelmine ja käesolev 2021. aasta ei võimalda unustada COVID-19 viiruse olemasolu. Selleks ajaks on Internetis ilmunud palju uuringuid teemal, kuidas see mõjutab/mõjutab praegu ning mõjutab tulevikus raamatupidajate igapäevast tööd, kuid kõik need olid läbi viidud teistes riikides ja muude näitajatega. Seetõttu tekkis mõte kirjutada töö just sellel teemal Eesti andmetega.

Raamatupidamise spetsialistid pidid kohanema erakorraliste muutustega, mis olid sisse viidud COVID-19 pandeemia tõttu. Seetõttu on uurimise eesmärgiks see, kuidas on raamatupidaja amet Eestis kahjustatud COVID-19 pandeemiast, kuidas raamatupidajad on püüdnud kohaneda

erakorraliste muutustega, mis olid sisse viidud vastuseks pandeemiale ja millised probleemid on tekkinud, potentsiaalselt mõjutades raamatupidajate tõhususele oma ametialases tegevuses. Laias laastus on käesoleva töö eesmärk uurida COVID-19 mõju raamatupidajate igapäevatoole.

Eesmärgi saavutamiseks olid seatud järgmised ülesanded:

1. Selgitada välja, mis on raamatupidajate roll reaalses maailmas, ja samuti milline on raamatupidajate roll ettevõtetes ning kirjeldada COVID-19 mõju raamatupidajate rollile ettevõtetes;
2. Viia läbi uuring raamatupidamistöötajate seas paljudes ettevõtetes selle jaoks, et selgitada välja COVID-19 mõju nende igapäevatoole;
3. Analüüsida tulemusi;
4. Teha järeldusi ja märkusi.

Eesmärgi saavutamiseks valis autor kvantitatiivse uuringu, mille ta viis läbi erinevates ettevõtetes raamatupidamistöötajate seas. Küsitluses osalejateks olid erinevate töötajate arvuga ettevõtete raamatupidajad, samuti erineva töökogemusega. Küsimustiku jaoks olid olulised nii praktikantide kui ka pearaamatupidajate vastused. Küsimustik koosnes kahekümne kolmest küsimusest. Küsimustikule vastas 70 raamatupidajat.

Lõputöö on jagatud kaheks peatükiks. Esimeses peatükis käsitletakse raamatupidajate rolli praegusel ajal, raamatupidajate rolli ettevõttes, ja samuti kirjeldatakse COVID-19 mõju raamatupidajate rollile ettevõtetes.

Teises peatükis on esitatud eesmärkide, valimi ning meetodi kirjeldus. Uurimuse eesmärgiks on välja selgitada kuidas mõjutas COVID-19 raamatupidajate igapäevasele tegevusele. Selles peatükis kirjeldatakse veel uuringu tulemusi, analüüsitakse järeldusi ning tehakse ettepanekuid raamatupidajatele.

1. RAAMATUPIDAJA ROLL KAASAEGSES MAAILMAS

1.1. Raamatupidaja roll äriettevõtetes

Selles peatükis käsitletakse seda, mis rolli raamatupidajad ettevõtetes esindavad, samuti COVID-19 mõju raamatupidajate rollile ettevõtetes endis. Tuleb mõista millist rolli kannab raamatupidaja ettevõtete jaoks. Selleks, et aru saada, mida kujutab endast raamatupidaja töö, on vaja uurida, milliseid kohustusi see töötaja täidab ja mida raamatupidamine üldse tähendab. Samuti võib sellest peatükist teada saada, milliseid omadusi ja oskusi peavad omama kaasaegsed raamatupidajad selleks, et edukas ettevõttes töötada.

Tänapäeval on raamatupidajate töö väga oluline ja nõutav. Ükski ettevõtte, ükski ettevõtja üheski riigis ei saa ilma raamatupidamiseta hakkama. Sellest järeldub, et kaasaegses maailmas, olgu see siis väike pood või suurettevõtte, on oma raamatupidaja või isegi terve meeskond raamatupidamise jaoks. Mida kujutab endast raamatupidaja amet täpselt ette, millist rolli ta ettevõtete jaoks mängib? Alustuseks tuleb mõista, kes on raamatupidaja. Igaüks saab raamatupidaja ametist aru omamoodi, kuid iga aastaga muutuvad raamatupidaja kohustused ja valdkond, see tähendab, et lisanduvad uued ülesanded ja need muutuvad keerulisemaks, mida raamatupidaja peab sõltuvalt oma suunast teadma. “Tänapäeval on raamatupidaja (õigem oleks kasutada mõistet “arvestusspetsialist”) elukutse arenenud riikides üks hinnatumaid ja kõrgelttasustatavamaid” (Alver, Alver, & Reinberg, 2004). Üldise mõiste järgi võib raamatupidaja ametit iseloomustada kui töötajat, kes tegeleb finantsküsimumustega.

«Raamatupidamine on oluline osa ettevõtte igapäevasest tegevusest. Raamatupidamine peab kajastama ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid õigesti, objektiivselt ning teistega võrreldavalt, esitatud info peab olema aktuaalne» (Raamatupidamine...). Raamatupidaja – see on töötaja, kes vastutab finantsdokumentide pidamise eest, ja võib ka öelda, et raamatupidamine on ettevõtte finantssüda (Seinberg 2016). Inglise keeles on olemas kaks mõistet – raamatupidaja (accountant) ja raamatupidaja (bookkeeper), kuid nende tähendus on veidi erinev. Accountant koostab majanduskavad, eelarved ja teostab organisatsiooni analüüsi (Alver et al.

2017). „Bookkeeper“ peab pidama arvestusraamatuid paljudes asutustes ja ettevõtetes (Alver, Alver 2011, 268).

Ettevõttes tegeleb raamatupidaja suure hulga kohustustega. Lisaks sellele saab raamatupidajate töökohustused jagada kahte ossa – finants- ja juhtimisarvestus (Ottoson 2015,12). Finantsarvestuse osas täidab siin raamatupidaja selliseid ülesandeid nagu arvete koostamine ja esitamine, informatsiooni edastamine ning pidada aktive ja kohustuste arvestust. Ei saa mitte öelda sellest, et raamatupidajatöötaja tegeleb töötasude, rahaülekannete ja laekumiste arvelduste ja väljamaksmisega. Aasta- ja kuuaruanded on olulised ja vastutustundlikud tegevused. Juhtimisarvestuse osas on ka väga olulisi ja vastutustundlikke ülesandeid. Raamatupidaja peab olema võimeline koostama eelarveid ning oskama analüüsida, võrrelda. Oluliseks tegevuseks on kulude analüüs ja eelarve järgimine (Ibid., 12). Lisaks kõigile ülaltoodud kohustustele peab raamatupidaja maksuarvestust ja valmistab ette maksudeklaratsioone/aruandeid. Samal ajal peab raamatupidamistöötaja olema oma tegevuses valmis igapäevaseks arenguks (Roles and Importance...).

Raamatupidaja tööprotsess ja samuti elukutse ise on väga suure arenguga, sellest järeldub, et ka raamatupidaja roll on muutunud. Raamatupidaja töö muutub üha automatiseeritumaks ehk see tähendab, et paljusid ülesandeid täidavad teatud programmid. Seetõttu on allpool välja toodud omadused ja oskused, mida kaasaegne raamatupidaja peaks omama (Raamatupidaja töö..., 2019):

1. Tehnilised oskused:

- IT - võime, teadmised. Kuna paljud tööprotsessid liiguvad üha enam automatiseerimise teele, siis hinnatakse väga, kui töötaja oskab töötada selliste programmidega nagu Excel ja raamatupidamistarkvara.
- Analüütiline ja kriitiline mõtlemine. Kaasaegne raamatupidaja peab oskama numbreid ja andmeid lugeda, võrrelda ja tõlgendada. On väga oluline, kui töötajal on võimekus andmeid analüüsida, näiteks Excelis.

2. Kommunikatsioonioskused:

- Oskus suhelda. Väga oluline omadus, mis on vajalik raamatupidajana töötades, kuna tuleb palju suhelda klientide, kolleegide ja osakondade vahel. Kõige olulisem vestluspartner on klient, kuna talle peab selgitama punkte, mis puudutavad finantsasju.

- Emotsionaalne intelligentsus. See omadus on väga hinnatud, sest nii klientide kui ka muutustega tööprotsessides, mis on seotud uute reeglite tekkimisega, juhtub erinevaid olukordi. Ja sel juhul on siin näiteks COVID-19 viiruse esilekerkimine, seega on emotsionaalse tasakaalu säilitamine väga oluline.
- Klientidega suhtlemiseoskused. Alati tuleb hoida klientidega sidet ja meelitada ka uusi kliente.
- Liidrioskused. See võimaldab kolleege toetada ja õpetada neile midagi uut, samuti kui ettevõttes on suur raamatupidamisosakond, siis annab see võimaluse karjääri kasvuks.
- Entusiasm ja algatusvõime. Selliseid iseloomumadusi hinnatakse mitte ainult raamatupidamises. See annab mõista, et töökohta väärtustatakse ning näitab ka iseseisva töö ja otsuste langetamise võimalust.

«Ettevõtte raamatupidamise roll on olnud viimase kümnendi jooksul muutunud» (Koethner 2004, 2). Raamatupidaja rolli ettevõtte jaoks on raske määratleda, kuna see võib sõltuda paljudest teguritest. Esiteks sõltub see riigist, kus raamatupidamise arvestust peetakse, kuna igas riigis on oma arusaam raamatupidaja ametist. Roll sõltub ka riigi majanduslikust arengust, seadustest ja nõuetest, mistõttu raamatupidamistöötajate kohustuste rida erinev väga, kui võrrelda teiste riikidega. Lisaks sõltuvad mitmed kohustuste read ja ülesanded otseselt ettevõtete suurusest, filiaalide arvust ning ka ettevõtete endi tegevusvaldkonnast.

1.2. COVID-19 mõju raamatupidaja rollile ettevõtetes

Kõigepealt tuleb välja selgitada, mis on COVID-19 viirus. COVID-19 infektsioon – see on haigus, mis mõjutab hingamissüsteemi (Kopsupõletiku...). See haigus avastati esmakordselt Wuhanis 2019. aasta detsembris. Sellest ajast alates levib viirus riikides üle kogu maailma. Selle viiruse laialdase leviku tõttu kuulutas WHO 11. märtsil 2020. aastal COVID-19 viiruse pandeemiaks. Praeguseks on pandeemia tõttu saanud kannatada enam kui 100 maailmariiki (Aytekin, Amuyeva 2020). Kahjuks pole olukord Eestis praegu muutunud. Kui teistes riikides on paranemisi, siis Eesti riigis ei vähene iga päevaga haigestunute arv.

COVID-19 viirus suutis mõjutada mitte ainult avalikkust, vaid mõjutas ka riigi finantssfääri. Tulenevalt asjaolust, et viirus määratleti kui ülemaailmne pandeemia, siis on valitsus pidanud viiruse leviku tõkestamiseks võtma erakorralisi meetmeid, ja selleks oli vaja sulgeda riik

piiriületamiseks, sulgeda kaubanduskeskused ja muud asutused. mis omakorda töid kaasa personali koondamise ja paljude töötajate töökohustuste muutmise. Piirangud puudutasid raamatupidajate tööd, kuna nad pidid raamatupidamise töö muutustega kohanema äärmiselt kiiresti (Lajartre 2020). Milliseid muutusi täpselt on raamatupidamise valdkonnas Eestis tekkinud, sellest tuleb juttu lõputöö teises osas, kuna sellele küsimusele vastuse väljaselgitamiseks oli koostatud küsimustik, mille vastuste järgi on võimalik teha järeldus ja mõista, kuidas siiski on COVID-19 pandeemia mõjutanud Eestis.

Juba rohkem kui aasta on COVID-19 viirus sisse viinud oma korrektiivse mitte ainult inimese ellu, vaid ka olulised muudatused on puudutanud peaaegu iga ettevõtet. Veel aasta tagasi oli kõigil hirmus ette kujutada, millised võivad selle viiruse tagajärjed olla, ega olnud valmis tõsisteks muudatusteks üheski harus. Keegi teostas koondamisi, keegi hoopis lõpetas oma äri olemasolu, keegi muutis hoopis tööpõhimõtet täielikult. Kõik muudatused sundisid inimesi olukorraga leppima ja võtma kasutusele mis tahes meetmeid. Kogu see lugu COVID-19-ga pole niisama, see andis võimaluse mõelda olemasolevatele reeglitele ja võimalustele. Koroonaviiruse esilekerkimine on sundinud paljusid erinevate ettevõtete tüüpe oma lähenemist tööle kiiresti välja vahetama ja tööprotsesse muutma. Kuid see kõik pole lihtne, juhid peavad operatiivselt langetama otsuseid ja lahendama süsteemi kestlikkuse pakilised probleemid.

Praeguseks on kõik ettevõtted jagunenud kolme põhikategooriasse, kui arvestada, kuidas nad on pandeemiast kannatada saanud (COVID-19's impact on..., 2020):

- Esimene ja suurim kategooria – ettevõtted, mis on tänaseni keskendunud kriisiolukordade juhtimisele, töötajate koondamisele, uue virtuaalse keskkonna kasutamisele, uute seaduste vastuvõtmisele, ja samuti peamiseks keskendumise eesmärgiks on ettevõtte enda ellujäämine.
- Teine ettevõtete rühm – need on ettevõtted, milledele nõudlus pandeemia ajal on järsult kasvanud. Näiteks ettevõtted, mis on seotud meditsiini, telekommunikatsiooni, toiduainetööstuse, põllumajandusega. Ja ka need ettevõtted, mis aitavad teistel tõhusamalt töötada. Näiteks liikumiskiirangute, toitlustuskohtade sulgemise tõttu on paljudes riikides, sealhulgas Eestis, pandeemia kergitas toidu kohaletoomimise arengut. Lisaks kuuluvad teise rühma need ettevõtted, mis on seotud plastpudelite tootmisega. Ja see tähendab, et nende abiga toodetakse anumad käte desinfitseerimiseks.
- Kolmandasse rühma kuuluvad need ettevõtted, mis pole mingeid muutusi tundnud. Nad on äri tegelevad äri kaitsmisega, kuid nad peavad oma rahavoogusid jälgima, et hõlpsasti taluda erinevaid sündmusi.

Iga ettevõtte saab COVID-19 viiruse olemasoluga erinevalt hakkama, kuid mitte kõik ei tee seda õigesti, kuna kõik juhtusid sellise olukorraga esimest korda kokku. Kuid ikkagi on nüüd, aasta pärast on lihtsam öelda, kuidas tasuks raskustega toime tulla. Selleks, et oma äri mingil määral toetada ja kliente mitte kaotada, tasub hakata rohkem suhtlema klientide, töötajate ja strateegiliste partneritega. Käesoleva lõputöö autori näitel, kes läbis praktika rahvusvahelises suurettevõttes, kogu pandeemiaga seotud loo ilmumise ajal. Oluline on märkida asjaolu, et selles ettevõttes oli enne viiruse puhangut juba kodukontor laialt levinud. Sellega seoses ei tekkinud töötajatel mittemingeid erilisi raskusi, kuna ettevõtte ise aitas kaasa kaugtööle üleminekule. Ja see tähendab, et oli võimalus kodus enda jaoks mugav töökoht varustada. Kuid teiselt poolt hääbus pandeemia esimestel kuudel suhtlus kolleegide ja juhtide vahel. Kõik meeskonnad ei suutnud sellest olukorrast väljapääsu leida, kuna kõik sattusid sellisesse olukorda esimest korda, kui absoluutselt kõik töötajad olid oma kodukontoris. Kuid poole aasta pärast on kogu ettevõtte tippjuhid andnud oma soovitusel ja juhised, kuidas tuleb kolleegidevahelisi töösuhteid uuendada ja parandada. Näiteks, selle töö autori meeskonnas oli ette võetud järgmine otsus – korraldada teatud päeval kohvipaus kaamera teel, säilitades seeläbi meeskonnasisene suhtlus ja tööõhkkond.

Lisaks suhtlemisele ja virtuaalses maailmas töötamisele kohanemisele on vaja kanda pilve üle kõik oma tööhetked ja süsteemid (Keats, Verhelst 2020). Selleks, et kasutada seda hõlpsasti mis tahes Teile sobivas kohas või muul otstarbel. Kuid kõige olulisemaks plussiks on turvalisus ja kontroll kõikide süsteemide üle. Kõigi oma tööprotsesside viimine pilve – see on nagu tulevikku investeerimine. Virtuaalmaailma kasutamine hõlbustab ülesandeid, näiteks ei pea te enam paberkviitungeid kasutama ja neid käsitsi programmi sisestama. Digitaalsed võimalused võimaldavad töötajate ja tarnijate tööd tõhusalt kasutada. Lisaks jätkub teie ettevõtte igasugune voog ka siis, kui viibite kontorist väljas (COVID-19's impact on..., 2020)

Järgmine põhimoment on see, et sel perioodil peavad ettevõtted reaalsusega kohanema. On just aeg dokumenteerida kõik oma töömomendid ja plaanid selle jaoks, et mitte kaotada kõike olemasolevat mis tahes ettenägematus olukorras. Samuti tasub arendada oma võimalusi parandamiseks seda, kuidas ettevõtte suudab probleemidega hakkama saada nii nüüd kui ka tulevikus. Parimaks lahenduseks oleks luua mingisugune probleemide tekkimise tuvastamise mehhanism, et kriitilistes olukordades tulevikus tekkinud raskusi kiiresti ennetada.

Rääkides COVID-19 mõjust ettevõtetele, võib märkida asjaolu, et üle 60 protsendi tegevjuhtidest teatasid, et tuleb korrastada digitaalne ärimudel, kuna olemasolev kodukontor ei sobi kaugtöö

jaoks (Accountancy skills..., 2020, 4). Uute tehnoloogiate kasutamise jaoks on vaja selgete eesmärkide kollektiivkokkulepe, mis aitab tulevikus tekkivaid riske maandada.

COVID-19 aitas kiirendada muutusi raamatupidajate igapäevases tegevuses ja sundis selle ameti rolli üle vaatama. Näiteks Hollandis eksisteerib kaugtöö juba üle kümne aasta, seega ei pidanud nad pandeemia ajal millegi uuega kohanema. Ka Lõuna-Ameerikas suutsid raamatupidajad muutustega kiiresti harjuda, kuid mitte kõigis piirkondades. USA-s, Hiinas ja paljudes teistes riikides ei põhjastanud vastu võetud meetmed mingisuguseid erilisi probleeme (Ibid., 3).

„Peame mõtlema võimalustele, mida digitaalne haridus meile raamatupidaja ametis anda võib. Meil võib olla teaduskond kogu maailmast, praktiseerijad saavad õppusega liituda külalistena, simulaatorid ja tehnoloogilised vahendid võivad tagada õpilastega rohkem vastastikmõju. Näost näkku aeg on väga väärtuslik, kuid me võime saada kahest võimalusest parima”(Ibid., 3). Tänu COVID 19-le sai ilmseks, et raamatupidamise infrastruktuuri on vaja arendada. See tähendab, et õppekavad tuleb võimalusel ümber mõtestada ja ka seda, kuidas raamatupidajad selle ameti aktuaalsust toetavad selle jaoks, et olla alati valmis ettenägematuteks olukordadeks.

Allpool on toodud mõned punktid, mis on seotud COVID-19 mõjuga ettevõtetele.

(Survey Shows Impact..., 2020) :

- Ligikaudu 62% ettevõtetest arvab, et nad saavad seoses pandeemia muutustega edukalt hakkama, kuna kasutavad pilve tehnoloogiaid.
- Ettevõtted, kes tulevad pandeemiaga vähema edukusega toime, üritavad investeerida rohkem jõupingutusi, et võimaldada kasutada kaugtööd klientide ja kollektiiviga suhtlemiseks.
- Tuleb märkida asjaolu, et ettevõtted, kellel on olnud pilves juba vähemalt üks süsteem, elasid COVID-19 paremini üle kui ettevõtted, kellel polnud pilvesüsteemis andmeid ja tööprotsesse;
- Ettevõtted, kes on pandeemia vastases võitluses edasi jõudnud, on pakkunud oma klientidele virtuaalset koostööd kõrgemal tasemel kui vähem edukad ettevõtted.

Kuidas on siiski mõjutanud COVID-19 pandeemia raamatupidaja karjääri? Viiruse ilmumise tõttu on paljud ettevõtted suutnud oma tavapäraseid tööprotsesse muuta, mis omakorda hakkas ligi tõmbama rohkem raamatupidamisalase haridusega inimesi. See tähendab, et viimase aasta jooksul on tööavalduste esitamine raamatupidajana dramaatiliselt suurenenud. „Uus raamatupidajate liidu (AAT) poolt läbi viidud uuring näitab, et raamatupidamise ja rahandussektorit peetakse

tervishoiu, farmaatsia ja õpetamise järel stabiilsuselt kolmandaks ametiks. Iga neljas töötaja vanuses alates 16 kuni 34 aastat kaalub koroonaviiruse pandeemia majandusliku mõju tõttu praegu uut karjääri" (Koch 2020). Kuid teiselt poolt tuleneb tööavalduste arvu kasv sellest, et enne seda oli vallandatud üsna suur hulk töötajaid. Ja kui meenutada 2008. aasta kriisi, ka siis oli raamatupidamise töö väga nõutud, kuna ettevõtted vajasisid abi tarbetute kulude tuvastamisel, ümberkorraldamisel ja ka orienteerumisel soodsates maksuseadustes. Seega pole raamatupidamistöötajatel midagi karta, sest pandeemiast väljumise ja uute muutuvate reeglite tõttu maksureeglites võib nende töökoormus isegi suurenedada.

Käesoleva töö teema on seotud COVID-19 mõjuga raamatupidajate rollile ettevõtetes, seega on oluline märkida asjaolu, et kirjutamise ajal pole Internetis sellel teemal nii palju uuringuid. Selleks, et mõista üksikasjalikumalt, kuidas siiski COVID-19 pandeemia mõjutas ettevõtteid, siis on kõige parem mõista mingit eraldi näidet ühelt riigil. Töö autor on leidnud Internetist üsna huvitava uurimuse pandeemia mõjust Kreeka raamatupidajate tööle. See uurimus tundus autorile väga hariv ja peab seetõttu vajalikuks Kreekat käsitlevat artiklit eeskujuks võtta. Seda uuringut kirjeldatakse üksikasjalikult alljärgnevas peatükis.

1.3 COVID-19 mõju raamatupidaja igapäevasele tegevusele Kreeka näitel

Seoses sellega, et COVID-19 viirus on üsna uus nähtus kõigile inimestele, riikidele, ettevõtetele ja nii edasi, siis on siin oluline märkida, et töö kirjutamise ajal oli internetist leitud üks põnev uuring COVID-19 mõju kohta Kreekas. See uuring oli läbi viidud 2020. aasta alguses, ja avaldatud 2020. aasta juunis. Selle artikli autoriks on Sofia Papadopoulou, raamatupidamise ja rahanduse ülikooli üliõpilane Makedoonias (Kreeka) (Papadopoulou 2020).

Oma uurimistöös kirjutab uuringu autor sellest, kuidas ilmnes COVID-19 viirus, millised meetmeid olid viiruse leviku tõkestamiseks vastu võetud. Näiteks kirjutab ta sellest, et komandanditundi kehtestamine paljudes riikides on viinud äritegevuse languseni ja isegi tootmise lõpetamiseni. Kõik ettevõtete muutused, koondamised ja töö lõpetamised mõjutasid töötuse kasvu. Sellest on selge, et pakkumise ja nõudluse tasakaal on tugevalt häiritud. Selle uuringu põhjal võib mõista, et kannatanud riikide toetuseks olid vastu võetud sellised meetmed nagu: maksukohustuste väljamaksmise peatamine, kaugtöötajatele toetuse osutamine, äri finantseerimine soodsatel tingimustel, töötajate sotsiaalkindlustusmaksete subsideerimine, subsiidiumite andmine ajutiselt

mahavõetud töötajatele, teatud kaupade/teenuste pakkumisele tarnimise käibemaksu vähendamine, tulumaksu ja käibemaksu tagastamise kiirendamine jne (Ibid.).

Järgmiselt viib autor läbi uuringu raamatupidaja ameti kohta Kreekas eriolukorra ajal, mis on seotud COVID-19-ga. Kõigepealt on oluline märkida, et enne pandeemia algust on raamatupidaja töö Kreekas laiendanud oma piire, see tähendab, et töötaja kohustused hakkasid hõlmama mitmesuguste vormide täitmist ja väljavõtete koostamist, samuti nende esitamist elektroonilisel kujul pädevatesse riigiorganitesse. Raamatupidaja Kreekas peab suutma kiiresti kohaneda muutuva ettevõtluskeskkonnaga: sagedased muudatused seadusandluses, muudatused maksusüsteemis jne. Lihtsamalt öeldes on raamatupidaja ainus ühendav lüli maksumaksjate ja riigi vahel. COVID-19 pandeemia puhkemine sundis Kreeka valitsust kehtestama uued erakorralised seadusandlikud meetmed, mille tagajärjel peavad raamatupidajad olema kursis kõigi muudatustega ja järgima kõiki juhiseid. Sellest tulenevalt selles erakorralises olukorras – kui COVID-19 pandeemia mõju ei seonu ainult tervisega, vaid ohustab kogu riigi majandust – raamatupidajate roll ja vastutus omavad otsustavad tähtsust. Rida erinevaid meetmeid oli vastu võetud, mis olid suunatud COVID-19 kannatada saanud inimeste abistamisele ja toetamisele. Näiteks said töötajad, kelle tööleping oli peatatud, riigilt 800 euro suuruse hüvitise. Töötajatel, kelle töölepingud olid peatatud, oli õigus 40% allahindlusele üürile peamise elukoha alusel. Samuti on finantsrendi lepingu alusel vallasomandi/kinnisvara üürile äripinnad ja üürile andmiseks ärilise kasutamise jaoks vähenenud 40%. Nii tööandja kui ka töötaja jaoks väga oluline punkt – on see, et tööandjal on õigus sundida töötajat kasutama võimalust töötada kaugtööl (Ibid.,43).

Kasutusele võetud meetmed mõjutasid raamatupidajate tööd, kuna olid sunnitud kõigi muudatustega koheselt kohanema. Kõige olulisem muudatus oli see, et liikumiskeeldude tõttu tuli raamatupidajatel üle minna kaugtööle, mis omakorda komplitseeris klientide ja töötajate endi omavahelist suhtlust (Ibid.).

Sellega seoses tekivad küsimused, kuidas raamatupidamistöötajad nende muudatustega toime tulid, kuidas COVID-19 pandeemia neid mõjutas. Kõigile küsimustele vastuste leidmiseks viis artikli autor oma uurimistöö läbi formuleeritud küsimustiku abil. Küsimustikus oli esitatud kokku viis põhiküsimust, mis aitasid selgitada välja pandeemia tagajärgi. Saadud tulemuste töötlemiseks valis uuringu autor analüütilise statistilise meetodi (Ibid., 45).

Uuringu käigus saadi järgmised tulemused, allpool esitatakse mõned selle uuringu tulemused. Kõigepealt on oluline märkida, et vastavalt küsimustiku tulemustele on Kreekas raamatupidajate tegevus saanud kannatada eriolukorra tõttu, mis on seotud COVID-19-ga.

Kõige esimeseks ja kõige olulisemaks küsimuseks oli välja selgitada, kuidas on Kreekas raamatupidajate tegevus saanud kannatada. Siinkohal märgib uuringu autor fakti, et vastavalt küsimustiku tulemustele arvavad osalejad, et nende raamatupidamistegevus on tõsiselt kannatada saanud. Lisaks kirjutab autor sellest, et raamatupidamise iga aspekt on mingil määral saanud COVID-19 pandeemia tõttu kannatada (vt lisa 2) (Ibid., 47).

Hüpoteeside kontrollide läbiviimisel jõuti järeldusele, et COVID-19 puhang ja võetud meetmed on muutnud raamatupidaja ameti paljusid aspekte. Kõige olulisem aspekt oli tööaja pikenemine, kuid omakorda töötasu vähenemine. Kuid samal ajal oli pandeemia ajal suurem vajadus töö järele (vt lisa 3) (Ibid., 48).

Teine küsimus oli suunatud kohanemise väljaselgitamiseks Kreeka valitsuse võetud meetmetele COVID-19 viiruse leviku peatamiseks. Uuringu autor teeb järelduse, et uuringus osalejatel oli uute nõuetega kohanemine üsna keeruline. Raamatupidamise töötajatel oli keeruline rakendada valitsuse ettevaatusabinõusid, ja samuti oli raske kohaneda uute töö nõuetega (vt lisa 4) (Ibid., 49).

Uuringu autor märgib ka tõsiasja, et võetud meetmetega kohanemise ja uutes tingimustes töötamise raskused ei erine vastajate soo, vanuse ja haridustaseme poolest. Teisalt arvavad osalejad, et kolme töögrupi vahel on oluline erinevus ning lisa 5 otsustades on füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate raamatupidajate ja raamatupidamisettevõtete töötajate vahel statistiliselt oluline erinevus (Ibid., 50).

Ankeedi kolmas osa oli suunatud kaugtöö mõjude väljaselgitamisele tööalastele tegevustele. On oluline märkida, et enne COVID-19 pandeemiat kasutasid raamatupidamistöötajad kaugtöövõimalusi harva, kuid riigi eriolukorra ajal tuli raamatupidajatel kasutada sagedamini kodukontori kasutamist. Järgmisena kirjeldab artikli autor, kuidas COVID-19 mõjutas raamatupidamise tegevuse olulisi aspekte. Lisaks mõjutas kaugtöö negatiivselt ülesannete täitmiseks kuluvat aega, suhtlemist ja ametialaseid suhteid klientidega, tööga seotud stressi ja sissetulekut (vt lisa 6) (Ibid., 51).

Oluline on märkida, et COVID-19 pandeemia ajal oli suurel arvul raamatupidajatel juurdepääs kõigile oma programmidele, mis olid vajalikud ülesannete täitmiseks eemalt, samal ajal kui teistel töötajatel selline võimalus puudus. Lisaks oli enamikul klientidest juurdepääs teenustele, mida raamatupidajad kaugtööks kasutavad, kuid oli ka sellised, kellel polnud juurdepääse. Tabelist 1 järeldub, et suur osa küsimustikus osalejatest ei saanud oma ametialast tegevust täielikult teostada (Ibid., 51).

Tabel 1. Kaugtööd võimaldavate parameetrite vastuste sagedus

	Vastus	Sagedus	%
Mul on juurdepääs kaugtööks vajalikele vahenditele	Jah	119	69,6%
	Ei	52	30,4%
Kõigil mu klientidel on juurdepääs vajalikele vahenditele, et saaksin oma ülesandeid/toiminguid eemalt täita	Jah	14	8,2%
	Ei	157	91,8%
Ma saan kogu oma kutsetegevust teostada eemalt, hoolimata COVID-19	Jah	27	15,8%
	Ei	144	84,2%

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;51)

Uuringust selgus, et raamatupidamistöötajad kasutasid COVID-19 puhangu ajal kaugtööd üsna sagedasti kui enne kogu pandeemialoo algust (vt lisa 7) (Ibid., 52).

Uuringu järgmises osas avanes uuringus osalejatele võimalus hinnata individuaalseid aspekte, mis koosnesid Kreeka valitsuse poolt vastuvõetud ülesannetest. Tabel 2 näitab, et riigi vastuvõetud meetmed ei olnud piisavalt selged ja arusaadavad. Samal ajal olid võetud meetmete rakendamise juhised hinnatud mitterahuldavalt, samuti kehtestatud reeglite teostamiseks ette nähtud ajaraamid, vastav teave, nõuanded ja tugi (Ibid.,52).

Tabel 2. Vastuste keskmised hinded, mis puudutavad aspekte, mis moodustavad Kreeka raamatupidajate üldise ülesande seoses COVID-19 erakorraliste tugimeetmete rakendamisega

	Märkused
Erakorralised meetmed on formuleeritud selgelt, põhjalikult, arusaadavalt	Pole nõus
Õigeaegselt on antud selged ja põhjalikud juhised erakorraliste meetmete rakendamiseks.	Pole nõus
Olid antud erakorraliste meetmete jaoks mõistlikud tähtajad mõistmiseks ja nõuetekohaseks täitmiseks.	Pole nõus
Olid antud erakorraliste meetmete jaoks adekvaatsed informatiivsed juhised ja tugi nõuetekohaseks täitmiseks	Pole nõus
Protseduurid, mis on seotud erakorraliste meetmete rakendamiseks on lihtsad ja ei vaja bürokraatiat.	Pole nõus
Loodud on rahuldav koostöö pädevate organite ja teenistustega	Pole nõus
Raamatupidaja ülesanne erakorraliste meetmete õigeaks täitmiseks oli hõlpsasti lahendada	Pole nõus

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;52)

Küsimusele, kas COVID-19 viiruse leviku tõkestamiseks võetud meetmed mõjutasid kohanemist uute tööõuetega, vastasid osalejad eitavalt. Seda tõendab lisa 8 (Ibid., 53).

Uuringu viimane osa oli raamatupidajaameti rolli ja olulisuse uurimine. Nagu on näidatud tabelis 3, peavad uuringus osalejad seda ametit eriolukordades väga oluliseks, nagu COVID-19. Teisest küljest märgivad samad osalejad, et enne COVID-19 algust ei olnud raamatupidajate amet nii riigi, äri, töötajate kui ka tervikuna riigi majanduse jaoks otsustava tähtsusega. Tuleb märkida, et raamatupidamistöötajad ei saa majanduslikku autasu ega moraalset rahuldust nii riigilt kui klientidelt (Ibid., 53).

Tabel 3. Vastuste keskmised hinned raamatupidajate veendumustele raamatupidaja ameti olulisuse ja tunnustamise kohta

	Märkused
Raamatupidaja amet on otsustava tähtsusega erakorraliste olukordade ajal, koroonaviiruse puhangu ajal	Täielikult nõus
Kas olete olnud arvamisel, et enne COVID-19 puhangut on raamatupidaja amet otsustava tähtsusega?	Nõus
Kas te saate ravi ja autasu, mida Teie arvamisel Te väärte majanduslikul tasemel?	Pole nõus
Kas te saate ravi ja autasu, mida Teie arvamisel Te väärte moraalsel tasemel?	Pole nõus

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;53)

Viimane küsimus oli välja selgitada ettekujutus raamatupidaja rollist ja olulisusest enne ja pärast COVID-19. Küsimustikus osalejad hindavad oma tööd raamatupidajana riigi, äri, töötajate ja tervikuna riigi majanduse jaoks üsna oluliseks kui enne COVID-19 puhkemist (vt lisa 9) (Ibid.,54).

Lõppkokkuvõttes teeb artikli autor esitatud uuringu põhjal oma järeldused. Lühidalt võib märkida, et erakorraliste meetmete tulemusel, mis olid Kreeka valitsuse poolt võetud seoses COVID-19-ga, esines raamatupidaja amet ühenduslülina riigi ja maksumaksjate vahel. Samuti on oluline märkida, et COVID-19 puhang sundis suurendada tööaega, kuid tuli samal ajal töötasu vähendada. Ankeedis osalejate arvamisel oli vastuvõetud erakorraliste meetmetega kohanemisperiood iseloomustatud kohanemisperioodi kui „raske“. Kuid samal ajal oli kõige lihtsam kohaneda nende töötajatel, kes töötab mingis ettevõttes, võrreldes FIEna tegutsevate raamatupidajatega (Ibid., 54-55).

Peatükis 2 räägitakse uuringutest, mida selle lõputöö autor läbi viis. Uuring, mis aitab välja selgitada kuidas COVID-19 pandeemia mõjutas raamatupidajate igapäevaseid kohustusi.

2. COVID-19 MÕJU RAAMATUPIDAJA IGAPÄEVASELE TEGEVUSELE

Bakalareusetöö eesmärgi saavutamiseks oli läbi viidud kvantitatiivne uuring selleks, et teada saada kuidas mõjutas COVID-19 raamatupidajate igapäevasele tegevusele. Teises peatükis kirjeldatakse uuringu meetodikat, esitatakse analüüs ning tehakse järeldusi ja ettepanekuid.

2.1. COVID-19 mõju uuringu metoodika ja valimi kirjeldus

Uuritav lõputöö probleem on välja selgitada milline mõju avaldas COVID-19 raamatupidajate igapäevatööle. Sellele küsimusele vastuse väljaselgitamiseks viidi läbi kvantitatiivne meetod. Lõputöö jaoks valitud uurimismeetodit kirjeldatakse allpool. Uuringu objektideks olid raamatupidamise valdkonnas töötavad isikud, näiteks: raamatupidamisabilised, raamatupidajad, pearaamatupidajad, praktikandid ja nii edasi. Vastuste väljaselgitamiseks kasutati kvantitatiivset meetodit, st oli koostatud küsimustik, mis oli levitatud Internetis raamatupidamis- ja maksuinfoportaalil (www.rmp.ee), ettevõttes ABB, sotsiaalmeedias erinevates gruppides (www.facebook.com), samuti oli küsimustik levitatud raamatupidamise erinevate osakondade üliõpilaste ja töötajate vahel. Lõputöö autor lõi Internet-küsimustiku Google Forms keskkonnas, sest selle töö kirjutamise ajal oli riigis kehtestatud lukustus ja see oli ainus viis saada vastuseid kiirendatud tempos ning see on ka võimaldanud levitada küsimustikku laialdaselt.

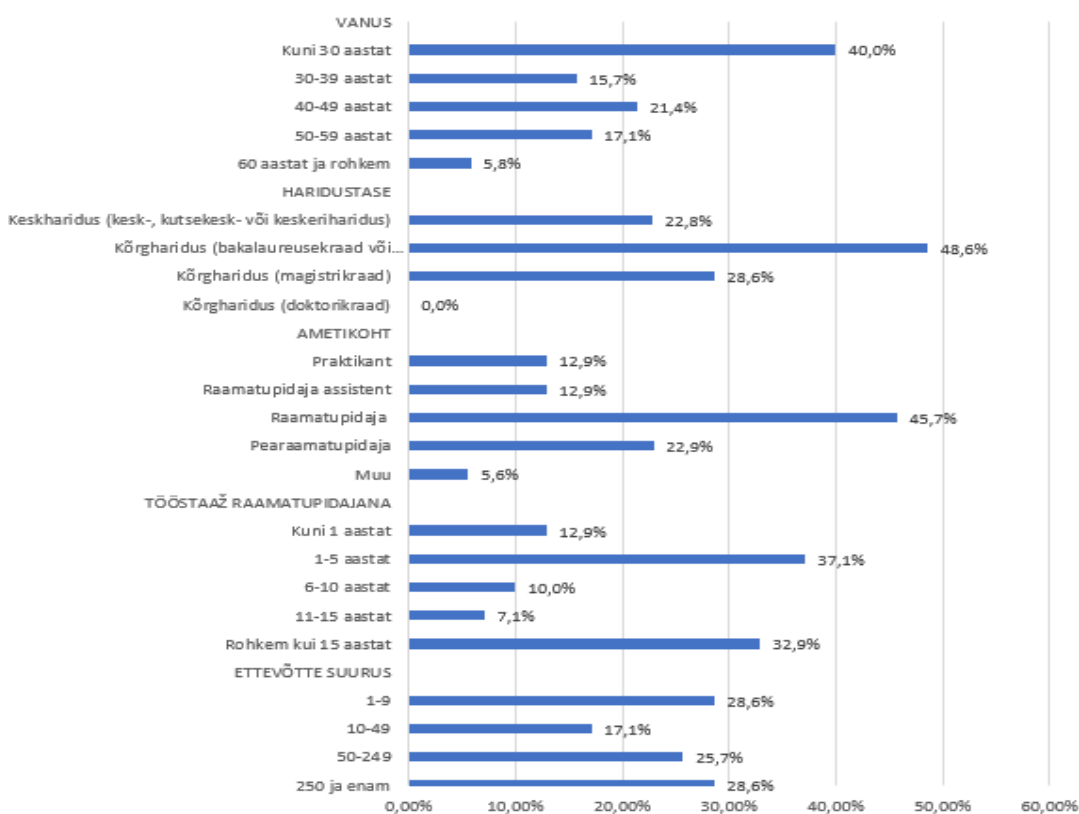
Küsimustiku koostamisel tugines autor üliõpilaste varasematele töödele (Kreeka uuringule (Papadopoulou 2020) ja muule vastavas valdkonnas leitud kirjandusele (The impact...; Impact of COVID-19...)). Küsimustik oli esitatud vastuste saamiseks alates 15. märtsist kuni 25. aprillini, mille tulemusena saadi kokku 70 vastust. Saadud andmete töötlemiseks kasutas autor programmi arvutustabelitega töötamiseks MS Excel.

Küsimustik on koostatud Kreekas läbiviidud uuringu, teiste tööde põhjal ja mitmesuguste artiklite abil, mis käsitlevad COVID-19 mõju raamatupidajate tööle. Küsimustik koosnes 23 küsimusest (vt lisa 1) ja jagunes kaheks osaks. Esimene osa (küsimused 1 - 9) koosnes küsimustest, mille

ülesandeks oli koguda vastajatelt igasugust teavet (sugu, vanus, haridus, töökogemus, kui palju töötajaid ja raamatupidajaid ettevõttes, töökoht).

Küsimustiku teises osas (küsimused 10-23) olid küsimused, mis olid suunatud väljaselgitamiseks, millist mõju avaldas COVID-19 raamatupidajate tööle. Kõige olulisemad küsimused olid näiteks “Millele on COVID-19 mõjutanud teie tööd kodukontorist?” ja ka kuidas on vastajate arvamusel mõjutanud pandeemia, mis on seotud COVID-19-ga. Küsimustikus oli esitatud erinevat tüüpi küsimusi, millele oli vaja kas valida üks vastus pakutavast loendist või mitu vastust või lisada oma vastuste variante või anda hinnang Likerti viiepalliskaalal. Tulemuse analüüsimisel tugines autor üliõpilaste varasemale tööle. (Tetsov 2018).

Joonis 1 illustreerib vastanute protsenti vanuse, haridustaseme, ametikoha, staaži, ettevõtte suuruse järgi.

Joonis 1. Vastajate jaotus vanuse, hariduse, ametikoha, staaži ja ettevõtte suuruse järgi
Allikas: autori koostatud lisa 10 alusel

Saadud tulemuste põhjal oli enamus vastanutest naissoost. Kõigist vastustest 78,6% (55) olid naised ja 21,4% (15) oli mehed (vt lisa 10). Enamus vastanutest olid vanuses kuni 30 aastat – 28

(40%). Kolmes vanuserühmas jagunes vastanute protsent ligikaudu võrdselt: 30–39 aastat (15,7%, 11), 40–49 aastat (21,4%, 15), 50–59 aastat (17,1%, 12). Kõige vähem on vastanud neljanda vanuserühma (60 aastat ja rohkem) vastajad, nende protsent oli vaid 5,8% (4 vastajat).

Märkimisväärne osa küsimustikule vastanutest olid kõrgharidusega, st 48,6% (34) uuringus osalejatest olid bakalaureuse või rakenduskõrgharidusega. Ligikaudu sama palju vastajaid oli keskharidusega 22,8% (16) ja kõrghariduse magistrikraadiga 28,6% (20). Saadud tulemustest lähtudes (vt lisa 10) 82,9% (58) vastas, et nad on raamatupidamise alal hariduse omandanud (või saavad praegu haridust).

Märkimisväärne osa selles uuringus osalejatest, 45,7% (32) on vastanud, et nad peavad raamatupidaja ametit. Üsna palju vastanutest (22,9%, 16) töötab pearaamatupidajana. Praktikantide ja raamatupidamisabiliste protsent osutus samaks kõigil küsimustikus osalejatest - 12,9% (9). Ülejäänud (5,6%, 4) tähistasid vastusevalikut „muu”. Vastusena märkis igaüks oma peetavat ametit, näiteks müügisekretär, vanemraamatupidaja, personaliarvestaja, finantsjuht. Suur protsent (37,1%, 26) vastanutest vastas, et nende töökogemus raamatupidajana oli vahemikus üks kuni viis aastat, ja umbes sama protsent (32,9%, 23) vastas, et nad töötavad selles valdkonnas üle 15 aasta. Kõige vähem oli vastajaid neid, kes on raamatupidajana töötanud 11–15 aastat (7,1%, 5) (vt lisa 10).

Enamus vastanutest (61,4%, 43) töötab raamatupidajana konkreetses ettevõttes või raamatupidamisosakonnas. Teine osa uuringus osalejatest (38,6%, 27) aga vastas, et töötab raamatupidamisteenus osutavas ettevõttes. Suur osa vastanutest (47,1%, 33) märgib, et nende ettevõttes töötab kaks kuni viis raamatupidajat, samas kui teiste uuringus osalejate vastused jagunesid ligikaudu samaks. Üsna paljud vastajad (20%, 14) märkisid, et nende ettevõttes töötab üle 15 raamatupidaja. 15,7% (11) osalejatest vastas, et nende ettevõttes töötab ainult üks raamatupidaja, samas kui teised 10% (7) märgivad, et nende ettevõttes on alates kuuest kuni kümme raamatupidajat. Madal protsent (7,1%, 5) osalejatest märkis, et nende ettevõttes töötab alates 11 kuni 15 raamatupidajat (vt lisa 10).

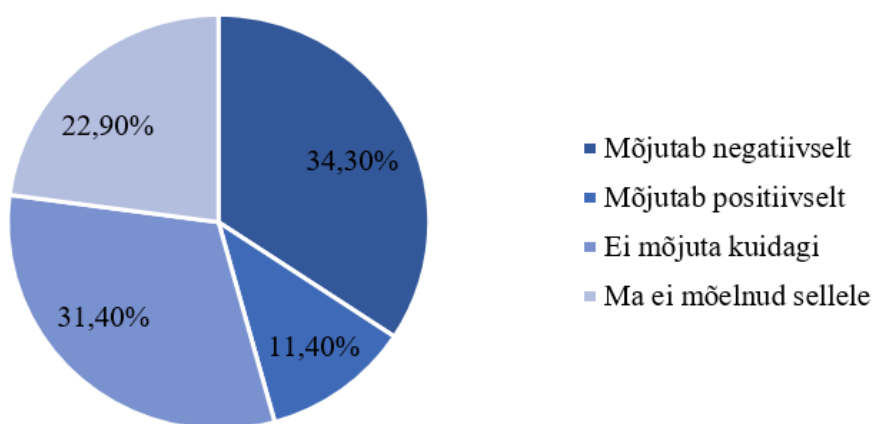
Suur osa vastanutest (28,6%, 20) vastas, et neil on mikroettevõtte (1–9 töötajat), samuti vastasid need, kellel on suurettevõtte (250 töötajat ja rohkem). Üsna suur osa osalejatest (25,7%, 18) peab oma ettevõtet keskmiseks, kuna töötab 50–249 töötajat. Väiksem osalejate arv (17,1%, 12) töötab väikeses ettevõttes (10–49 töötajat) (vt lisa 10).

2.2. Tulemused ja järeldused

Lõputöö autor on peatükis 2.1 kirjeldanud uurimistöö metoodikat. Järgmisena tuuake välja, milliseid tulemusi on autor saanud läbiviidud küsimustiku kaudu. Küsimustik koosnes kahest osast. Esimene osa oli suunatud vastajate kohta teabe saamisele, mis oli kirjeldatud eespool jaotises 2.1. Küsimustiku teine osa oli mõeldud selleks, et mõista mis mõju on COVID-19 avaldanud raamatupidaja tööle. Selleks anti küsimustikus osalejatele võimalus hinnata väited Likerti viiepallisel skaalal, kus "1 - hästi" ning "5 halvasti", samuti valida üks või mitu vastuse valikut püstitatud küsimustele.

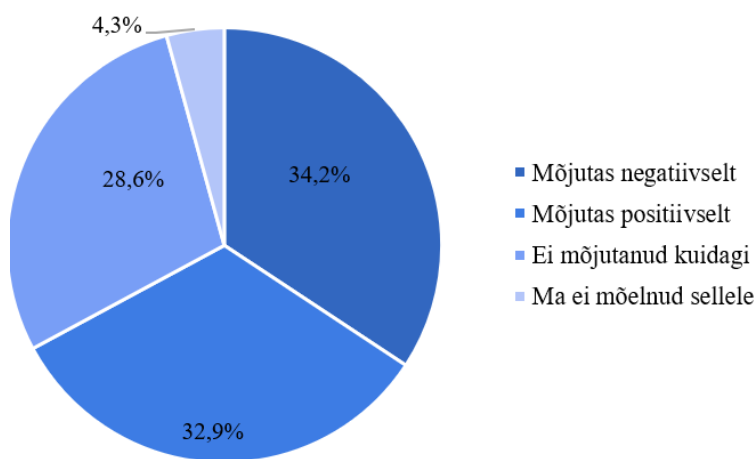
Kõigepealt selgus küsimustiku abil, et enne pandeemia algust ei kasutanud suur osa ettevõtetest (55,7%, 39) võimalust töötada kaugtööna, kuid pärast teatud piirangute kehtestamist olid paljud ettevõtted (75,7%, 53) sunnitud kaugtööle üle minema. Pandeemia ajal oli vastajate protsent, kes ei kasutanud kodukontori võimalust, üsna madal (24,3%, 17) (vt lisa 11).

Läbiviidud uuringu järgi selgus, et enne kogu COVID-19 pandeemiaga seotud olukorra tekkimist jagunesid arvamused viiruse mõju raamatupidaja tööle käsitlevate oletuste kohta ligikaudu ühtlaselt. Kolmandik vastanutest (34,3%, 24) arvas, et mõjub negatiivselt, samas kui teised (31,4%, 22) vastasid, et pandeemia ei tohiks kuidagi mõjutada raamatupidaja igapäevast tööd. Samal ajal oli ka neid, kes mõtlesid pandeemia positiivsele mõjule nende tööle, kuid nende osakaal oli kriitiliselt väike 11,4% (8). Suhteliselt suur osa vastanutest (22,9%, 16) ei mõelnud sellele küsimusele (joonis 2).

Joonis 2. Oletused, kuidas võib COVID-19 mõju avaldada
Allikas: autori koostatud lisa 12 alusel

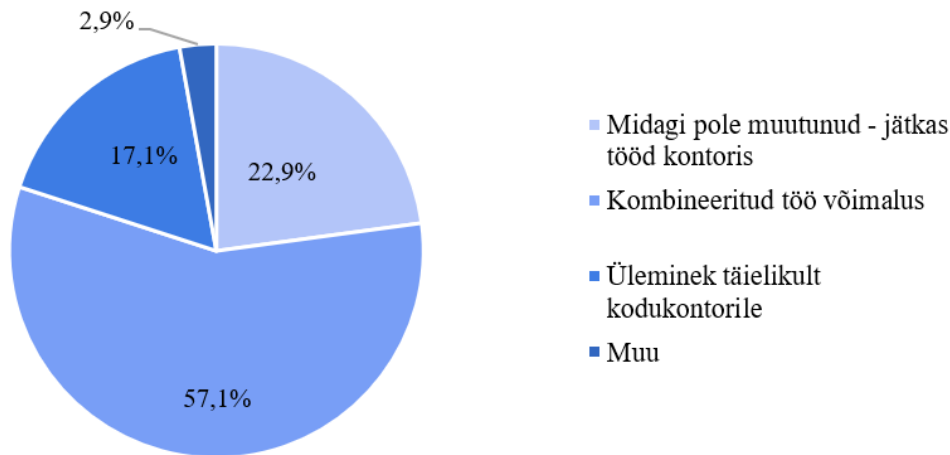
Uuringu jaoks olid olulised vastused eelmisele küsimusele, sestpeale pidid osalejad vastama, kuidas nad näevad pandeemiaga seotud olukorda viimase üle aasta pärast. Joonis 3 illustreerib, et kolmandik vastanutest (34,2%, 23) märkas negatiivset mõju oma igapäevatööle. Samal ajal kui teine osa vastanutest (32,9%, 23) märkis, et COVID-19 on mõjutanud positiivselt nende tööalast tegevust. Oli ka neid (28,6%, 20), kes arvavad, et pandeemia ei avaldanud mingit mõju.

Joonis 3. Kuidas on mõjutanud COVID-19
Allikas: autori koostatud lisa 13 alusel

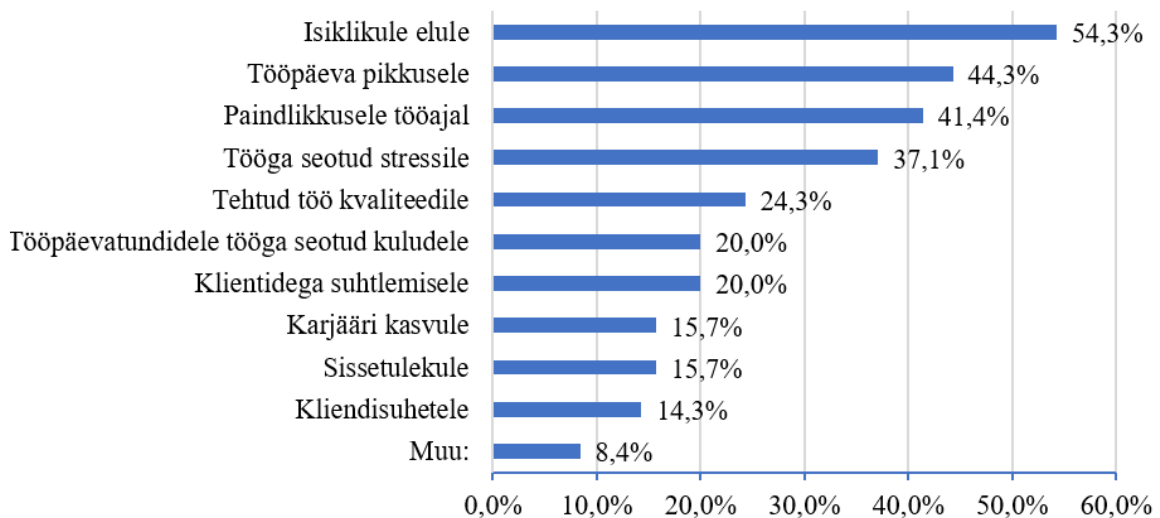
Kahe küsimuse ülaltoodud analüüs (joonised 2 ja 3) on tehtud selleks, et mõista, kuidas üldiselt mõjutas COVID-19 nende igapäevatööd. Kuna arvamused jagunesid võrdselt negatiivse ja positiivse mõju vahel, siis esitatakse täpsema vastuse saamiseks allpool muud vastused püstitatud küsimustele.

Enamus (57,1%, 40) uuringus osalejatest vastas, et seoses COVID-19 pandeemia tekkimisega, tekkis kombineeritud töö võimalus – see on töö kodust ja kontorist (joonis 4). Kuid teine osa vastanutest jagunes peaaegu ühtlaselt kaheks. Mõni (22,9%, 16) vastas, et nende töökoht pole kuidagi muutunud, st töötasid kontorist ja ei pidanud nad oma töökohta kodukontoriks vahetama. Teised aga (17,1%, 12) vastasid, et pandeemia COVID-19 tõttu on nende töötegevus täielikult üle läinud kodukontorisse. Ülejäänud 2,9% (2) märkisid valikut „muu” – „Töötan ikka kodus”, „midagi pole muutunud, töötan kodus, nagu olen töötanud”.

Joonis 4. Muutused tööalas
Allikas: autori koostatud lisa 14 alusel

Selleks, et mõista mis mõju on avaldanud COVID-19-ga seotud pandeemia on otstarbekas mõista, millele täpselt viiruse tekkimine raamatupidaja töös mõjutas. Selle küsimuse abil on tehtud joonis 5, mis illustreerib, millele pandeemia mõjus.

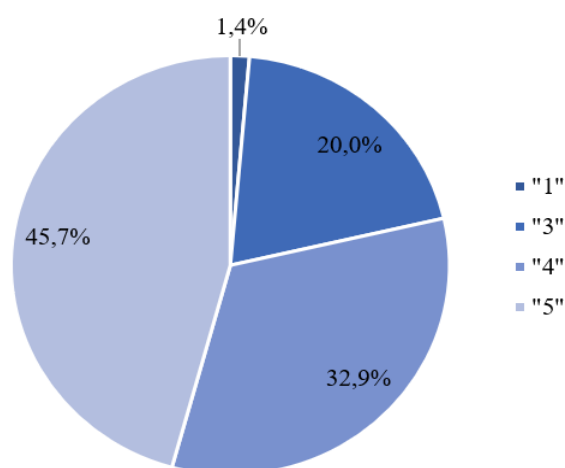

Joonis 5. Aspektid, millele mõjus COVID-19
Allikas: autori koostatud lisa 15 alusel.

Sellele küsimusele vastates anti vastajatele võimalus valida üks või mitu vastust. Kõigepealt on oluline välja tuua kõige olulisem aspekt, millele COVID-19 mõjus - "isiklik elu". 54,3% (38) uuringus osalejatest arvab, et raamatupidamises töötades oli COVID-19 on avaldanud mõju nende isiklikule elule. Järgmiselt olid olulised aspektid, mida osalejad valinud on, „tööpäeva pikkus”

(44,3%, 31), „paindlikkus tööajal” (41,4%, 29), „tööga seotud stress” (37,1%, 26). Nii nimetatud keskmine rühm, kelle vastuseid valiti umbes kaks korda vähem, kuid peaaegu ühtemoodi - “tehtud töö kvaliteedile” (24,3%, 17), “tööpäevatundidele tööga seotud kuludele” (20%, 14), “klientidega suhtlemisele” (20%, 14). Ja saadud tulemuste põhjal on võimalik kindlaks teha kolmas rühm, mille vastuseid valis vähemus. Aspekte “Karjääri kasv” ja “sissetulek” märkis 15,7% (11) vastanutest. Teise valiku „kliendisuhetele” valis sellele küsimusele vastusena 14,3% (10). Samuti võis vastusena kirjutada oma versiooni "muu" - "ei ole olnud kodukontoris", "kontorisse ja koju sõidan oma autoga iga päev 60 km - kodukontoris töötades bensiinikulu tunduvalt väiksem" «aja kokkuhoid - tööle ja koju sõiduks ei kulu aega kui töötada kodukontoris.», «ei mõjutanud», «ei mõjutanud kuidagi - töötan kontoris», «ei olnud kodukontoris». Valikut “muu” valis 8,4% (6) vastanutest.

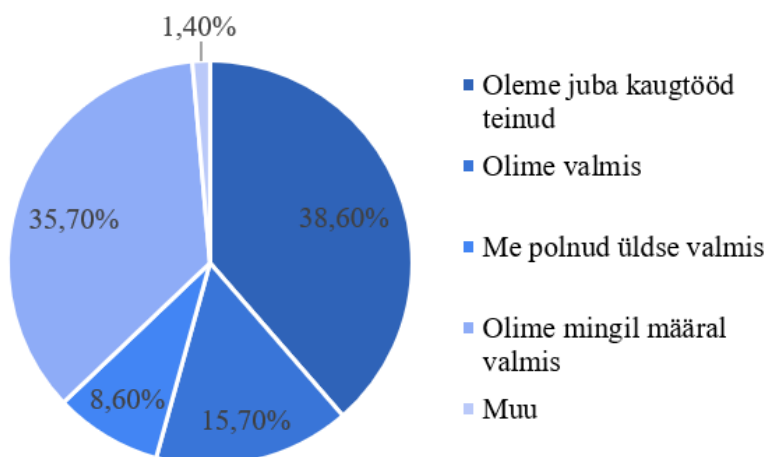
Küsimustikus oli esitatud ka küsimus, mille abil sai välja selgitada, kui hästi vastajate ettevõtted COVID-19 pandeemiaga toime tulid. Selleks pidid osalejad hindama Likerti viiepalliskaalal, kus “1-halb” ja “5-väga hea ”. Sellele küsimusele vastused on illustreeritud joonisel 6. Paljude vastajate (45,7%, 32) arvamusel tulid nende ettevõtted COVID-19-ga hästi toime. Saadud andmete põhjal on näha, et ainult 1,4% (1) märkis, et nende ettevõtte tuli pandeemiaga halvasti toime. Ülejäänud vastajad arvavad umbes samamoodi, et nende ettevõtted on COVID-19-ga hästi toime tulnud.

Joonis 6. Kuivõrd hästi on ettevõtted toime tulnud
Allikas: autori koostatud lisa 16 alusel

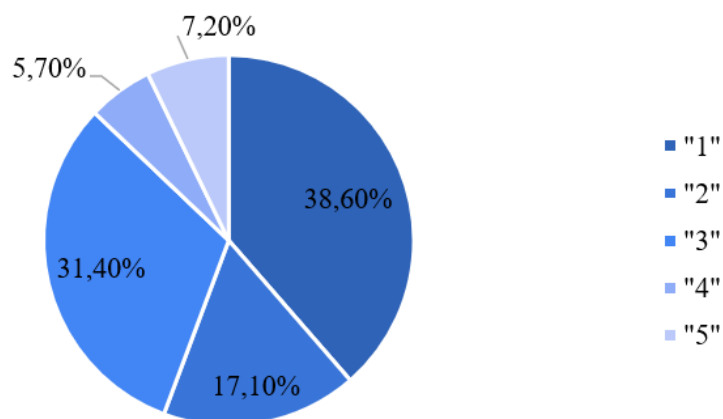
Järgmine oluline küsimus selles uuringus oli “Kui valmis oli Teie ettevõtte kaugtöök?”, mille tulemused on kujutatud joonisel 7. Kolmandik uuringus osalejatest (38,6%, 27) vastas, et enne

COVID-19 pandeemia algust olid juba kasutanud kodukontori võimalust. Teised (35,7%, 25) vastasid, et nad on kaugtöö juurdepääsuks mõnevõrra valmis olnud. Üsna suur osa vastajatest (15,70%, 11) vastas, et nad olid valmis kaugtööks, ja teine osa (8,6%, 6) polnud üldse valmis kodukontorisse üle minema.

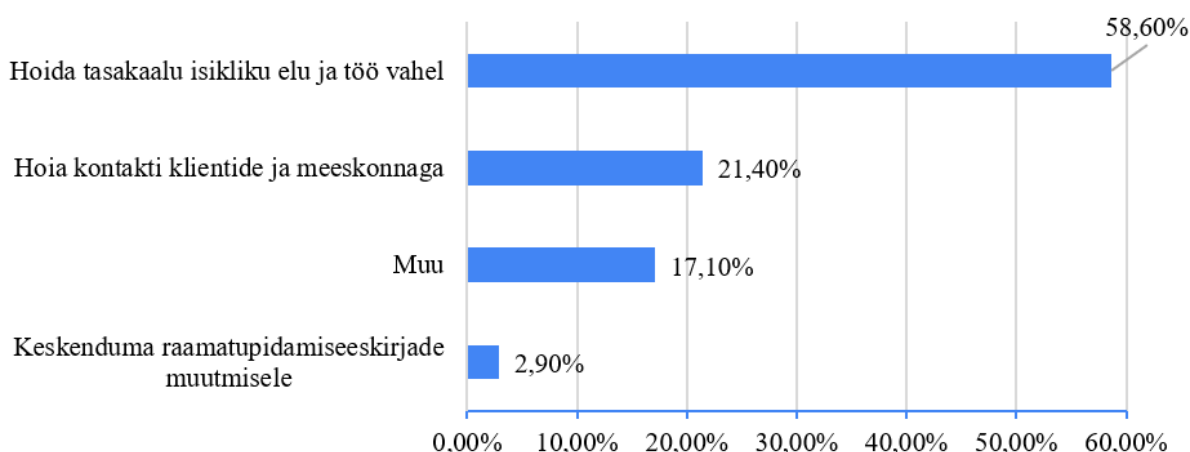
Joonis 7. Kas olid ettevõtte kaugtööks valmis
Allikas: autori koostatud lisa 17 alusel

Selle lõputöö autor soovis teada, kui keeruline oli kaugtööle üle minna. Läbiviidud uuringu tulemuste põhjal on tehtud joonis 8. Selleks oli osalejatel vaja hinnata Likerti viiepalliskaalal, kus "1-lihtne" ja "5-raske". Joonisest lähtudes on näha, et kolmandikul vastanutest (38,6%, 27) oli kodukontorisse üle minna väga lihtne (panid hindeks "1"), samal ajal kui teistel (kes panid hinde "2" - 17,1%, 12) oli veidi vähem lihtne kasutada selle võimalust. Üsna suur osa vastanutest (31,4%, 22) panid hinde "3", see võib tähendada, et neil oli ühelt poolt lihtne, kuid teisalt mitte eriti. Joonis näitab neid, kes panid hindeks "4" (5,7%, 4) ja "5" (7,2%, 5) oli vähem.

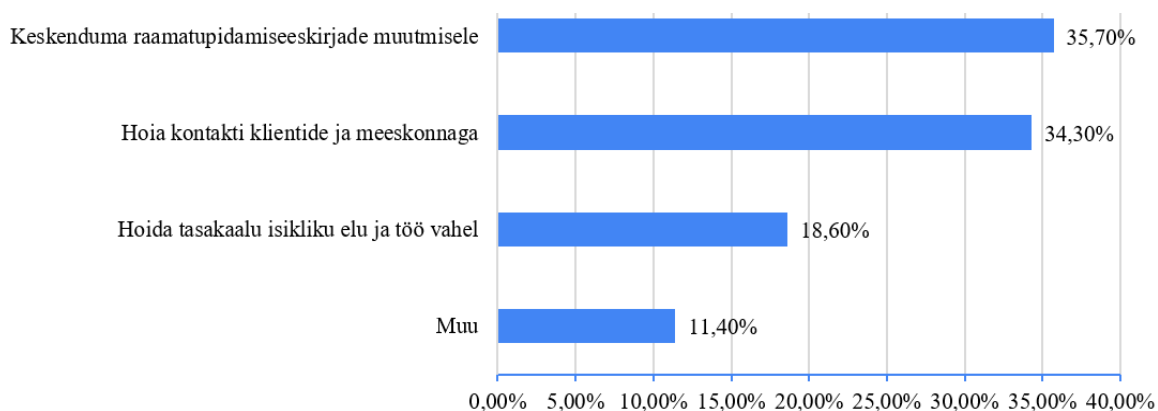
Joonis 8. Kas oli raske kaugtööle üle minna
Allikas: autori koostatud lisa 18 alusel

Uuringu jaoks oli oluline välja selgitada, mis oli kaugtöö ajal kõige raskem. Küsimuse abil "Mis on teie jaoks COVID-19 keskkonnas kaugtöötamise kõige keerulisem osa?" oli koostatud joonis 9. Kõigepealt on oluline märkida, et enamus vastanutest (58,6%, 41) märkis, et kõige raskem on hoida isikliku elu ja töö vahel tasakaalu. Teised aga (21,4%, 15) märkisid, et neil oli keeruline hoida klientide ja meeskonnaga kontakti. Üsna paljud vastajad märkisid valiku „muu”, kus nad kirjutasid üksteisest erinevad valikud. Näiteks mõne jaoks polnud see keeruline, kuid keegi kirjutas „teadmatus, kuidas oleks kõige õigem COVIDi ajal arvestusi ümber korraldada”. Väga väike vastanute arv (2,9%, 2) vastasid, et neil oli raske keskenduda raamatupidamiseeskirjade muutmisele.

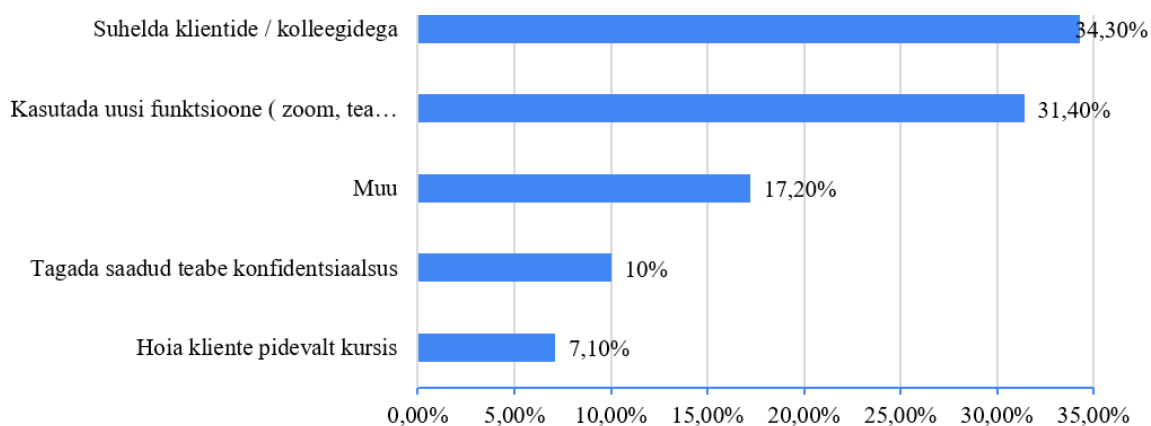
Joonis 9. Kõige keerulisem kaugtöö ajal
Allikas: autori koostatud lisa 19 alusel

Andmete võrdlemiseks oli koostatud sama küsimus, kuid oli vaja välja selgitada, mis loetletust oli kaugtöö tingimustes kõige lihtsam. Joonis 10 näitab, et pilt on siin radikaalselt muutunud. Vastajate vastused jagunesid kahte ossa. Kolmandik vastanutest (35,7%, 25) arvab, et neil oli väga lihtne keskenduda raamatupidamiseeskirjade muutmisele. Ja kolmandik (34,3%, 24) märkis, et neil oli lihtne klientide ja meeskonnaga sidet hoida. Teistel osalejatel oli kõige lihtsam hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel ning ülejäänud (11,4%, 8) märkisid teise valiku, näiteks “ei tee kaugööd”, “polnud midagi lihtsat”.

Joonis 10. Kõige lihtsam kaugtöö ajal
Allikas: autori koostatud lisa 20 alusel

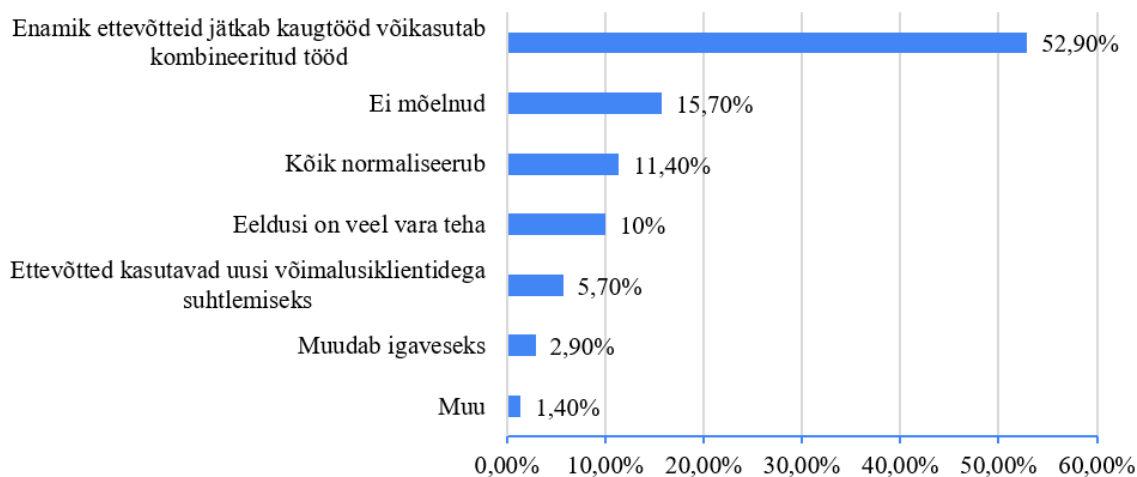
Töö autor otsustas välja selgitada, mis oli pandeemia ajal suurim väljakutse. Arvamused jagunesid erinevalt, kuid kolmandik küsitletutest (34,3%, 24) vastas, et nende suurimaks väljakutseks oli klientide/kolleegeidega suhtlemine. Peaaegu samasugune suur osa (31,4%, 22) vastas, et väljakutseks oli uute võimaluste kasutamine (zoom, teams). Teised küsimustikus osalejad (17,2%, 12) panid vastusevariandiks „muu” - näiteks „ei ole”, „suhtlemine riigiasutustega”. Mis puutub ülejäänutesse (10%, 7), on ilmne jooniselt 11, et mõne jaoks oli väljakutseks tagada saadud teabe konfidentsiaalsus, teiste jaoks (7,1%, 5) – alati hoida kliente kursis.

Joonis 11. Kõige suurim väljakutse kaugtöö ajal

Allikas: autori koostatud lisa 21 alusel

Järgmine sama oluline küsimus oli "Kuidas teie arvates muudab COVID-19 Teie igapäevast raamatupidamistööd?" (joonis 12). Enamus uuringus osalejatest (52,9%, 37) vastas järgmiselt: «enamik ettevõtteid jätkab kaugtööd või kasutab kombineeritud tööd». Paljud vastanutest (15,7%, 11) ei mõelnud sellele küsimusele, teised aga arvavad, et kõik normaliseerub (11,4%, 8). Vastupidi, väga väike arv vastanuid (2,9%, 2) arvab, et raamatupidaja töö muutub igaveseks.

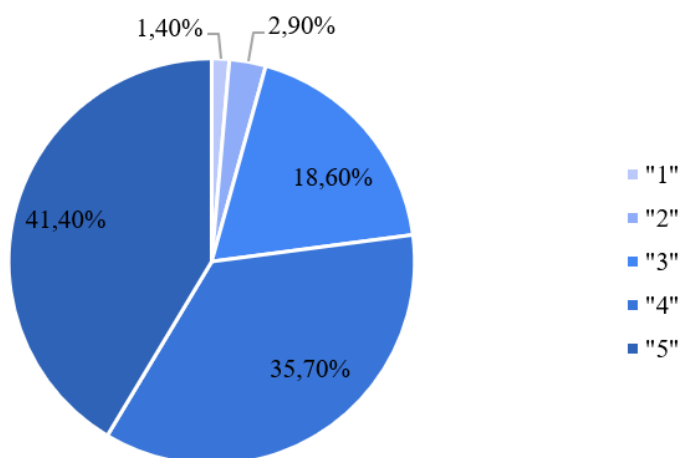

Joonis 12. Kas COVID-19 muudab raamatupidaja tööd

Allikas: autori koostatud lisa 22 alusel

Viimane küsimus oli "Kui lihtne on täita tööülesandeid nagu aastaaruannete koostamine, palga maksmine, maksudeklaratsioonide esitamine, klientidega suhtlemine" Likerti viiepalliskaala põhjal, kus "1-raske" ja "5-väga lihtne". Siinkohal illustreerib joonis 13 seda, et suurel arvul, kes

andsid hinnanguks „5” (41,4%, 29) oli ülalnimetatud ülesandeid lihtne täita. Teiselt poolt oli ka neid (2,9%, 2), kellel oli mõnede ülesandete täitmine keeruline.

Joonis 13. Ülesannete täitmine kaugtöö tingimustes
Allikas: autori koostatud lisa 23 alusel

Sellel viisil saadud tulemuste põhjal saab teha mõned järeldused, mis aitavad mõista, kuidas COVID-19 ikkagi raamatupidajate igapäevast tööd mõjutas. Tulemused näitavad, et enne pandeemia puhkemist ei kasutanud suur osa ettevõtteid võimalust töötada kaugtööna, kuid pärast teatud piirangute kehtestamist olid paljud sunnitud kaugtööle üle minema. Kuid oli ka selliseid ettevõtteid, kes ei kasutanud kaugtöö võimalust, nii ka eriolukorra ajal ei olnud vaja kaugtööle üle minna. Samuti seoses COVID-19 pandeemiaga on paljudel raamatupidamisvaldkonna töötajatel tekkinud kombineeritud töö võimalus – kodust ja kontorist. Uuringus sai välja selgitada, et enamusel uuringus osalejatel oli lihtne täielikult kodukontorisse üle minna. Võimalik, et selle põhjuseks on olnud asjaolu, et enne pandeemia algust kasutasid paljud juba aktiivselt võimalust töötada kodust. Vastajad märgivad, et see töömeetod võimaldab keskenduda raamatupidamiseeskirjade muutmisele ning muudab kolleegide ja klientidega kontakti hoidmise vähem keerulisemaks.

Ometi on uuringu tulemused näidanud, et kaugtööl on omad negatiivsed küljed. Uuringu tulemused näitasid, et COVID on avaldanud suurimat mõju isikliku elule ja tööaja pikkusele ning põhjustas ka tööga seotud stressi. Nii märkis enamus vastanutest, et kõige raskem on hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel. Samuti on huvitav, et klientide ja töökaaslastega kontakti hoidmisel täheldati raskusi. Autori arvamusel see asjaolu, et klientide ja kolleegidega kontakti hoidmine on nii positiivne kui ka negatiivne on seletatav vastaja isiksuse psühholoogilise

profiiliga. Niisiis peetakse ekstraverdi jaoks otsese kontakti puudumist ümbritseva maailmaga raskeks tööks, samas kui introvert ei saa isiklikust suhtlusest mingit naudingut. Seda eeldust toetab ka asjaolu, et kolmandik küsitletutest märkis, et nende suurimaks väljakutseks oli klientide ja kolleegidega suhtlemine. Samuti oli märgitud, et väljakutseks oli uute tehnoloogiate kasutamine töös. Seda saab seletada sellega, et üle 50% vastanutest oli vanusegrupis üle 30 aasta, seega võib eeldada, et paljudel on raske õppida uute tehnoloogiate kasutamist. Üldiselt vastas enamus osalejatest, et neil oli piisavalt lihtne täita selliseid igapäevaseid kohustusi nagu aastaaruannete koostamine, töötasu maksmine, maksudeklaratsioonide esitamine. Kui arvestada seda, millele COVID-19 võis mõju avaldada ja milliseid muudatusi viis raamatupidajate töösse, siis paljud arvavad, et maailm ei ole enam kunagi endine ja enamik ettevõtteid jätkab kaugtööd või kasutab kombineeritud tööd.

Tehtud uuringu tulemusi kokku võttes võib järeldada, et vaatamata pandeemia tõttu kehtestatud piirangutele mõjutas COVID-19 raamatupidajate tööd nii positiivselt kui ka negatiivselt. See võib olla seotud asjaoluga, et iga ettevõtte saab raskustega omal moel toime tulla. Samuti on peamine tegur inimene ise, kuna kõik sõltub tema iseloomust, isiksusest ja paljudest muudest omadustest. Kellelgi on lihtsam virtuaalselt suhelda, aga kellelgi on lihtsam täita kõiki tööülesandeid kontorist.

KOKKUVÕTE

Raamatupidamisvaldkonna töö on kaasaegses maailmas väga nõutud, kuna raamatupidajate võimalused on laienenud ja lisandunud on uusi kohustusi. Ometi automatiseerub raamatupidaja töö iga korraga automatiseeritud ja hõlbustab töötajate ülesandeid. Paljudel tuli eelmisel aastal kokku puutuda tööprobleemidega, kuna 11. märtsil 2020 kuulutas WHO COVID-19 pandeemiaks, mille tulemuseks tekkisid piirangud nii raamatupidajate kui teiste töötajate jaoks. Töö eesmärk oli välja selgitada, millist mõju avaldas COVID-19 raamatupidajate tööle. Selle eesmärgi saavutamiseks oli tehtud ülevaade raamatupidaja rollist kaasaegses maailmas, sellest, millist rolli raamatupidaja ettevõtete jaoks mängib, samuti uuringust COVID-19 mõjust raamatupidaja tööle Kreekas.

Lõputöö jagunes kaheks osaks. Esimene osa oli teoreetiline, kus oli vaja mõista, millist rolli raamatupidaja tänapäeva maailmas mängib. Selgus, et raamatupidaja on iga ettevõtte tegevuses väga oluline osa, kuid roll sõltub paljudest teguritest, näiteks geograafilisest asukohast, ettevõtte suuruselt jne. Samuti õnnestus välja selgitada, milliste omaduste ja oskustega võetakse kõige paremini raamatupidamisesse tööle. Raamatupidaja töö jaoks on oluline, kui isikul on nii tehnilisi kui kommunikatsioonioskusi. Seoses kehtestatud piirangute tõttu COVID-19-ga jagunesid kõik ettevõtted kolme kategooriasse. Esimene – ettevõtted, mille eesmärk on endiselt keskendumine äri elujäämisele. Teine kategooria – need, kellel on suurenenud nõudlus toodete järele. Kolmas kategooria – need, kes ei tundnud mingeid muutusi. Samuti oli lõputöö esimeses peatükis toodud näide Kreekat käsitlevast uuringust. Uuringu kirjeldamise käigus, mis käsitles COVID-19 mõju raamatupidajate tööle Kreekas, on selgunud see, et uuringus osalejatel oli raske kehtestatud piirangutega kohaneda.

Lõputöö teine osa jagunes kaheks osaks. Esimeses osas kirjeldas töö autor üksikasjalikult uuringu meetodit ja valimit. Eesmärgi saavutamiseks oli läbi viidud uuring, mille jaoks koostatud küsimustik. Selle abil saadi 70 vastust. Teises osas olid uuritud tulemused, mille põhjal tehti pärast järeldus. Uuringu abil selgus, et paljud ettevõtted ei töötanud enne pandeemiat kaugtööna ja pärast piirangute kehtestamist tuli paljudel minna kodukontorisse üle.

Uuringu käigus õnnestus mõista, et COVID-19 tõttu hakkasid paljud ettevõtted kasutama kombineeritud töövõimalust – kodust ja kontorist. Järgmisena selgus, et paljudel vastajatel oli kaugtööle lihtne üle minna. Üldiselt võib järeldada, et COVID-19-ga seotud pandeemia avaldas nii negatiivset kui ka positiivset mõju. Nagu on uuring näidanud, on töötamine kodust avaldanud negatiivset mõju isiklikule elule, kuna osalejad vastasid, et nende jaoks oli kõige raskem hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel. Oli avaldatud ka positiivne mõju, paljudel oli lihtne keskenduda raamatupidamiseeskirjade muutmisele, samuti hoida kontakti klientide ja meeskonnaga.

Autori arvamusel oli selle lõputöö eesmärk saavutatud ning tulemusi kokku võttes võib märkida, et raamatupidaja töö on iga ettevõtte oluline komponent, kuna ta peab ettevõtte kogu raamatupidamise arveldust. Järgmine oluline asjaolu on see, et pärast COVID-19 pandeemiat tekivad uued võimalused ja nõuded kandidaatide suhtes. Tuleb märkida, et uuringus osalejatel Kreekas oli keeruline võtta uusi piiranguid vastu ja uusi reegleid järgida. Selle lõputöö uuringu põhjal võib öelda, et Eestis avaldas COVID-19 mitmetähenduslikku mõju, kuna see sõltub erinevatest teguritest.

SUMMARY

COVID-19 IMPACT ON THE DAILY ACTIVITIES OF AN ACCOUNTANT

Angelina Krōlova

The work of accounting is highly required in the modern world, as the possibilities of accountants have expanded and new commitments have been added. However, the accountant is automated to automate the work at once and facilitates workers' tasks. Many had to come into contact with work problems last year, as on 11 March 2020, the WHO Covid-19 decided by the Pandemic, resulting in restrictions on both accountants and other employees. The purpose of the work was to find out what impact was published by Covid-19 accountants to work. To achieve this goal, an overview of the role of the accountant in the modern world was made, which role of the bookkeeper for businesses, as well as the impact of the Covid-19 accountant in Greece.

The thesis was divided into two parts. The first part was theoretical where it was necessary to understand the role of the accountant in today's world plays. It turned out that the accountant is a very important part of each business activity, but the role depends on many factors, such as a geographical location, the size of the company, etc. Also, managed to find out what qualities and skills are best taken into account. It is important for the work of the accountant if the person has both technical and communication skills. Due to the limitations set due to the Covid-19, all companies divided into three categories. The first - companies aimed at focusing on living business. Another category - those who have increased demand for products. The third category - those who did not recognize any change. It was also an example of a study on Greece in the first chapter of the thesis. During the description of the study, the COVID-19 impact on the work of accountants in Greece, it has become clear that the participants in the study were difficult to adapt to the restrictions imposed.

The second part of the thesis was divided into two parts. In the first part, the author of the work described in detail the study method and sample. In order to achieve the goal, a survey was

conducted for which the questionnaire. With this, 70 responses were obtained. In the second part, the results were investigated on the basis of which the conclusion was based. The study revealed that many companies did not work before the pandemic remote work, and after the restrictions had to go on the home office.

During the study, you managed to understand that due to Covid-19, many companies began to use combined job opportunities - from home and office. Next, it turned out that many respondents had to move to remote work. In general, it can be concluded that the COVID-19 pandemic had both negative and positive effects. As the study has shown, working on home has had a negative impact on personal life, as the participants responded that it was hardest to keep the balance between personal life and work. There was also a positive impact on many, it was easy to focus on changing accounting rules, as well as keep contact with customers and teams.

The author's opinion was the objective of this thesis achieved and, taking into account the results, it can be noted that the accountant's work is an important component of each company, as it considers the company's accounting billing. The next important fact is that after the Covid-19 pandemic develops new opportunities and requirements for candidates. It should be noted that in the study participants in Greece, it was difficult to take new restrictions and follow new rules. On the basis of this thesis study, it can be said that there was an ambiguous impact of COVID-19 in Estonia, as it depends on different factors.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

- Alver, J., Alver, L., Oja, K. (2017). *Jaan ja Lehte Alver – paarismängijad nii elus kui ka töös*. Kättesaadav:<http://www.raamatupidaja.ee/uudised/2017/09/08/jaan-ja-lehte-alver--paarismangijad-nii-elus-kui-ka-toos> , (11.mai 2021)
- Alver, J., Alver, L. (2011). *Majandusarvestus ja rahandus: leksikon. II*, M-Y. Tartu: Deebet
- Alver, J., Alver, L., Reinberg, L. (2004) *Finantsarvestus*. Tallinn: Jaan&Lehte Alver (Deebet)
- Aytekin,E., Amuyeva, Ü. (2020) *Covid-19: как все началось*. Kättesaadav: Covid-19: как все началось (aa.com.tr) (11.mai 2021)
- Accountancy skills evolution:impact of COVID-19&the path forward*. IFAC (International Federation of Accountants). Kättesaadav: <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IFAC-Accountancy-Skills-Evolution.pdf> (11.mai 2021)
- COVID-19's impact on accounting operations-immediate actions to take*. BDO United States. Kättesaadav:<https://www.bdo.com/insights/business-financial-advisory/business-services-outsourcing/covid-19s-impact-on-accounting-operations-immediat> (10.mai2021)
- Fontaine,G.,Aylwin,J.,Brolin,D. (2020) *Impact of COVID-19 State of Accountants Report*. SmartVault
- Kopsupõletiku sümptomid, mida võib ekslikult pidada laste ja täiskasvanute koronaviiruseks*. Radaion-Pills. Kättesaadav: <https://et.radiation-pills.com/sintomas-de-neumonia-que-pueden-confundirse-con-coronavirus-en-ninos-y-adultos-14968> (11. mai 2021)
- Koch, C. (2020). *Does accountancy still offer a safe career after the mayhem of COVID-19?*.Kättesaadav:<https://www.aatcomment.org.uk/career/does-accountancy-offer-a-safe-career-after-the-mayhem-of-covid-19/> (11.mai 2021)
- Keats,K., Verhelst,T. (2020). *COVID-19 is driving a borderless accounting profession*. Kättesaadav:<https://www.accountingtoday.com/opinion/covid-19-is-driving-a-borderless-accounting-profession> (11.mai 2021)
- Kobin,H.(2018).*Tulevikus raamatupidaja ametinimetus kaob*. Kättesaadav: <https://www.raamatupidaja.ee/uudised/2018/12/12/tulevikus-raamatupidaja-ametinimetus-kaob> (01.mai 2021)

- Koethner,R.(2004). *The Diverse Roles of Professional Accountants in Business*. IFAC (International Federation of Accountants). Kättesaadav: <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/the-diverse-roles-of-profe.pdf> (10.mai 2021)
- Lajartre,M. (2020). *How the pandemic has impacted the way accountants work*. Kättesaadav: <https://www.cpacanada.ca/en/news/accounting/the-profession/2020-09-29-post-pandemic-impact> (10.mai 2021)
- Matkevicius, K. (2017). *Raamatupidamisalasele ametikohale kandideerimise protsessis toimunud muutused läbi viimaste aastakümnete ja raamatupidaja rollist ettevõttes*.(Bakalaureusetöö).TalTechi majandusteaduskond, Tallinn
- Miller,K.(2019).*What Does an Accountant Do? Role, Responsibilities, and Trends*. Kättesaadav: <https://www.northeastern.edu/bachelors-completion/news/what-does-an-accountant-do/> (12. mai 2021)
- Ottoson, E. (2015). *Raamatupidaja roll Eesti ettevõttes*.(Magistritöö) TalTechi majandusteaduskond, Tallinn
- Papadopoulou,S. (2020) *The Accounting Profession Amidst the COVID-19 Pandemic*. Dept. Of Accounting and Finance. University of Macedonia.
- Raamatupidaja - elukutse*. Solydus. Kättesaadav: <https://solydus.ru/et/buhgalter---professiya-opisanie-professii-plyusy-i-minusy.html>, 11.mai 2021
- Raamatupidamine*. RMP. Kättesaadav: <https://www.rmp.ee/raamatupidamine> (11.mai 2021)
- Survey Shows Impact of COVID-19 on the Accounting Profession*. CPA Practice Advisor. Kättesaadav:<https://www.cpapracticeadvisor.com/accounting-audit/news/21135518/survey-shows-impact-of-covid19-on-the-accounting-profession> (11. mai 2021)
- Seinberg,T.(2016)*Raamatupidamine on ettevõtte finantssüda*.Kättesaadav: <https://www.raamatupidaja.ee/uudised/2016/09/22/raamatupidamine-on-ettevotte-finantssuda>, (10.mai 2021)
- Teearu,K.(2019). *Kaasaegne raamatupidaja*.Kättesaadav: <https://robbybobby.ee/raamatupidamine/kaasaegne-raamatupidaja/> (10.mai 2021)
- The impact of COVID-19 on the accountancy industry*. AJ Chambers. Kättesaadav: <https://www.accountancyage.com/wp-content/uploads/2020/10/Research-Paper-Candidates.pdf> (10.mai 2021)
- Tetsov,L. (2018). *Raamatupidaja töötamise motiivid ja rahulolu EESTIS*. (Magistritöö). TalTechi majandusteaduskond, Tallinn

LISAD

Lisa 1. Küsimustik

Covid-19 mõju raamatupidaja igapäevasele tegevusele

Lugupeetud vastaja!

Olen Angelina Krõlova, Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilane. Vajan Teie abi bakalaureusetöö kirjutamisel teemal "Covid-19 mõju raamatupidaja igapäevasele tegevusele".

Uuringu vastajad on mitmete ettevõtete majandusarvestuse eriala töötajad. Küsitluse eesmärgiks on uurida, kuidas Covid 19 mõjutas raamatupidajate igapäevatööd.

Küsimustele vastamine võtab aega ligikaudu 3-5 minutit. Küsitlus on anonüümne ning saadud vastuseid kasutatakse ainult selles bakalaureusetöös.

Tänan, et leidsite aega vastamiseks!

1.Sugu *

- Naine
- Mees

2. Teie vanus *

- Kuni 30 aastat
- 30-39 aastat
- 40-49 aastat
- 50-59 aastat
- 60 aastat ja rohkem

3.Teie haridus *

- Keskkharidus (kesk-, kutsekesk- või keskeriharidus)
- Kõrgharidus (bakalaureusekraad või rakendus kõrgharidus)
- Kõrgharidus (magistrikraad)
- Kõrgharidus (doktorikraad)
- Muu:

4. Kas Te olete omandanud hariduse (või hetkel omandate haridust) majandusarvestusega seondualal? *

- Jah
- Ei

5. Teie tööstaaž raamatupidajana *

- Kuni 1 aastat
- 1-5 aastat
- 6-10 aastat
- 11-15 aastat
- Rohkem kui 15 aastat

6. Kas Te töötate raamatupidamisteenust osutavas ettevõttes või konkreetse ettevõtteraamatupidajana? *

- Töötan raamatupidamisteenust osutavas ettevõttes
- Töötan konkreetse ettevõtte raamatupidajana või raamatupidamise osakonnas

7. Kui palju töötab Teie ettevõttes raamatupidajaid? *

- 1
- 2-5
- 6-10
- 11-15
- Rohkem kui 15

8. Kui palju on Teie ettevõttes töötajaid? *

- 1-9
- 10-49
- 50-249
- 250 ja enam

9. Teie töökoht *

- Praktikant
- Raamatupidaja assistent
- Raamatupidaja
- Pearamaatupidaja

10. Kas Te kasutasite kodukontori enne Covid 19 puhangu? *

- Jah
- Ei

11. Kas töotasite pandeemia ajal kaugtööna? *

- Jah
- Ei

12. Covid 19 puhangu alguses , mis oli teie arvamus selle mõju teie igapäevasele tööle? *

- Mõjutab negatiivselt
- Mõjutab positiivselt
- Ei mõjuta kuidagi
- Ma ei mõelnud sellele

13. Kuidas on Covid 19 viimase aasta jooksul teie igapäevast tööd mõjutanud? *

- Mõjutas negatiivselt
- Mõjutas positiivselt
- Ei mõjutanud kuidagi
- Ma ei mõelnud sellele

14. Kuidas COVID 19 on teie töökohta viimase aasta jooksul muutunud? *

- Midagi pole muutunud - jätkas tööd kontoris
- Kombineeritud töö võimalus
- Osalise palgaga puhkusel
- Üleminek täielikult kodukontorile
- Muu _____

15. Millele on Covid 19 mõjutanud teie töö kodukontorist: (valige mõni nimekirjast) *

- Tööpäeva pikkusele
- Klientidega suhtlemisele
- Paindlikkusele tööajal
- Kliendisuhetele
- Tööga seotud stressile
- Tööpäevatundidele tööga seotud kuludele
- Sissetulekule
- Tehtud töö kvaliteedile
- Isiklikule elule
- Karjääri kasvule
- Muu _____

16. Kuidas teie ettevõtte tuleb COVID 19-ga toime? *

	1	2	3	4	5	
Halvasti	☐	☐	☐	☐	☐	Hästi

17. Kui valmis oli teie ettevõtte kaugtöök? *

- Oleme juba kaugtööd teinud
- Olime valmis
- Me polnud üldse valmis
- Olime mingil määral valmis

18. Kui keeruline oli teil kaugtööle üleminek? *

1 2 3 4 5

Lihthne Keeruline

19. Mis on teie jaoks COVID 19 keskkonnas kaugtöötamise kõige keerulisem osa? *

- Hoia kontakti klientide ja meeskonnaga
- Hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel
- Keskendumine raamatupidamiseeskirjade muutmisele
- Muu _____

20. Mis on teie jaoks COVID 19 keskkonnas kaugtöötamise kõige keerulisem osa? *

- Hoia kontakti klientide ja meeskonnaga
- Hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel
- Keskendumine raamatupidamiseeskirjade muutmisele
- Muu _____

21. Mis on teie jaoks suurim väljakutse töö korraldamiseks pandeemia ajal? *

- Hoia kliente pidevalt kursis
- Tagada saadud teabe konfidentsiaalsus
- Kasutada uusi funktsioone (zoom, teams)
- Suhelda klientide / kolleegidega
- Muu _____

22. Kuidas teie arvates muudab Covid 19 igapäevast raamatupidamistööd? *

- Muudab igaveseks
- Eeldusi on veel vara teha
- Ei mõelnud
- Enamik ettevõtteid jätkab kaugtööd või kasutab kombineeritud tööd
- Kõik normaliseerub
- Ettevõtted kasutavad uusi võimalusi klientidega suhtlemiseks

23. Kui lihtne on täita selliseid tööülesandeid nagu aastaaruannete koostamine, palga maksmine, maksudeklaratsioonide esitamine, klientidega suhtlemine? *

1 2 3 4 5

Keeruline Lihthne

Lisa 2. Kreeka uuring

Mean scores of the responses with regard to changes in the professional activity of accountants related to the COVID-19 pandemic

	Min	Max	Mean	S.D.	Remark
Has COVID-19 affected your professional activity?	1	5	4.53	.761	To a great extent
Daily working hours BEFORE the COVID-19.	4	19	8.89	1.845	
Daily working hours DURING the COVID-19.	2	16	10.13	3.409	
Average monthly income BEFORE the COVID-19.	345	20000	1692.44	1984.128	
Average monthly income DURING the COVID-19.	10	6000	881.62	857.271	
Level of work demands BEFORE the COVID-19.	2	5	3.94	.760	High
Level of work demands DURING the COVID-19.	1	5	4.79	.670	Very high
Level of difficulty in meeting professional deadlines BEFORE the COVID-19.	1	5	2.82	1.016	Average
Level of difficulty in meeting professional deadlines DURING the COVID-19.	1	5	4.36	.880	Difficult
Level of work-related stress BEFORE the COVID-19.	1	5	3.39	.856	Average
Level of work-related stress DURING the COVID-19.	2	5	4.78	.548	Very high
Level of job insecurity BEFORE the COVID-19.	1	5	2.80	1.100	Average
Level of job insecurity DURING the COVID-19.	1	5	4.42	.981	High
Communication with associates/clients BEFORE the COVID-19.	1	5	3.93	.892	Good
Communication with associates/clients DURING the COVID-19.	1	5	2.78	1.196	Average

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;47), autori arvutused

Lisa 3. Kreeka uuring

The results of the Wilcoxon signed-rank test with regard to the way the professional activity of Greek accountants has been affected as a result of the COVID-19

	Null Hypothesis	Z	Sig.	Result
H0 ₁	No differences are observed as to the Greek accountants' working hours in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-4.482 ^a	.000	Reject
H0 ₂	No differences are observed as to the average monthly income of accountants in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-9.605 ^b	.000	Reject
H0 ₃	No differences are observed as to the level of work demands in the accounting profession in Greece in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-8.499 ^a	.000	Reject
H0 ₄	No differences are observed as to the accountants' level of difficulty in meeting professional deadlines before and during the COVID-19 outbreak.	-10.053 ^a	.000	Reject
H0 ₅	No differences are observed as to the accountants' level of work-related stress in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-10.335 ^a	.000	Reject
H0 ₆	No differences are observed as to the accountants' level of job insecurity in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-9.727 ^a	.000	Reject
H0 ₇	No differences are observed as to the quality of communication between accountants and their clients/associates in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-8.690 ^b	.000	Reject

Notes: a. Based on negative ranks

b. Based on positive ranks

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;48), autori arvutused

Lisa 4. Kreeka uuring

Mean scores of the responses concerning the adaptation of the accountants to the new work demands as a result of the COVID-19

	Min	Max	Mean	S.D.	Remark
Ease of comprehension of the emergency measures related to the COVID-19.	1	5	2.28	1.059	Difficult
Ease of implementation of the emergency measures related to the COVID-19.	1	5	1.99	.898	Difficult
Adaptability to work changes related to the COVID-19.	1	5	2.05	.978	Difficult
Have the competent state authorities/Chambers of tradesmen been of assistance in the process of adaptation to changes implemented?	1	5	1.73	.861	To a small extent
Ease of adapting to the new work demands related to the COVID-19 (ADJ).	1	5	2.11	.791	Difficult

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;49), autori arvutused

Lisa 5. Kreeka uuring

The results of the Mann Witney U tests and Kruskal-Wallis tests concerning the ease/difficulty of Greek accountants to adapt to the new work demands related to the COVID-19, in accordance with their demographic characteristics

	Null Hypothesis	Z	Chi-Square	Sig.	Result
H0 ₈	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not differ in correlation to gender.	-.842	-	.400	Accept
H0 ₉	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not differ in correlation to age.	-	3.122	.373	Accept
H0 ₁₀	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not differ in correlation to employment status.	-	6.961	.031	Reject
H0 ₁₁	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not differ in correlation to educational level.	-	4.324	.229	Accept
H0 ₁₂	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not differ between self-employed accountants and accounting office employees.	-1.439	-	.150	Accept
H0 ₁₃	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not present differences between self-employed accountants and employees in companies' accounting departments.	-2.418	-	.016	Reject
H0 ₁₄	Ease of adaptation of accountants to the new work demands related to the COVID-19 does not present differences between accounting office employees and employees in companies' accounting departments.	-1.467	-	.142	Accept

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;50), autori arvutused

Lisa 6. Kreeka uuring

Mean scores of the responses concerning accountants' working remotely as a result of the COVID-19

	Min	Max	Mean	S.D.	Remark
Did you use to work remotely BEFORE the COVID-19 outbreak?	1	5	1.81	.966	Rarely
Have you been working remotely DURING the COVID-19 outbreak?	1	5	3.39	1.428	To a medium extent
Impact of working remotely on working hours (duration).	1	5	2.47	1.118	Negative
Impact of working remotely on working hours' flexibility.	1	5	3.31	1.233	None
Impact of working remotely on communication with clients.	1	5	2.30	.977	Negative
Impact of working remotely on relationship with clients.	1	5	2.31	.941	Negative
Impact of working remotely on work-related stress,	1	5	2.43	1.217	Negative
Impact of working remotely on work-related costs.	1	5	2.65	1.233	None
Impact of working remotely on income.	1	5	2.03	.948	Negative
Impact of working remotely on quality of work produced.	1	5	2.58	1.121	None

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;51), autori arvutused

Lisa 7. Kreeka uuring

The results of the Wilcoxon signed-rank test concerning the implementation of a remote work policy before and during the COVID-19

	Null Hypothesis	Z	Sig.	Result
H0 ₁₅	The frequency of the implementation of a remote work policy on the part of Greek accountants does not present differences in the periods before and during the COVID-19.	-9.818 ^a	.000	Reject

Note: a. Based on negative ranks

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;52), autori arvutused

Lisa 8. Kreeka uuring

Simple OLS regression

Model: OLS, using observations 1-171				
Dependent variable: ADJ				
	coefficient	Std. error	t-ratio	p-value
Const	1.3678	.1335	10.25	.000***
MNG	.4359	.0715	6.094	.000***
R-squared	0.1801			
F(1,169)	37.1323	P-value (F)		.000***
Note:	* indicates significance at the 0.10 level			
	** indicates significance at the 0.05 level			
	*** indicates significance at the 0.01 level			
	Null Hypothesis			Result
HO ₁₆	The degree of manageability of the Greek accountants' task related to the COVID-19 measures does not affect their capacity to adapt to the new work demands emerging due to the COVID-19.			Reject

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;53), autori arvutused

Lisa 9. Kreeka uuring

The results of the Wilcoxon signed-rank test concerning accountants' perceptions as to the role and importance of their profession before and after the COVID-19

	Null Hypothesis	Z	Sig.	Result
H0 ₁₇	The accountants' perceptions as to the role and importance of their profession to the state, the businesses, the employees and the country's economy in general do not differ in the periods before and during the COVID-19 outbreak.	-2.727 ^a	.006	Reject

Notes: a. Based on negative ranks

Allikas: Sofia Papadopoulou (2020;54), autori arvutused

Lisa 10. Tulemused. Küsimused 1-9 (uuringus osalejate andmed)

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
1.Sugu:		
Naine	55	78,6%
Mees	15	21,4%
2.Teie vanus		
Kuni 30 aastat	28	40%
30-39 aastat	11	15,7%
40-49 aastat	15	21,4%
50-59 aastat	12	17,1%
60 aastat ja rohkem	4	5,8%
3.Teie haridus		
Keskharidus (kesk-, kutsekesk-või keskeriharidus)	16	22,8%
Kõrgharidus (bakalaureusekraad või rakenduskõrgharidus)	34	48,6%
Kõrgharidus (magistrikraad)	20	28,6%
Kõrgharidus (doktorikraad)	0	0%
4.Kas Te olete omandanud hariduse (või hetkel omandate haridust)		
Jah	58	82,9%
Ei	12	17,1%
5.Teie tööstaaž raamatupidajana		
Kuni 1 aastat	9	12,9%
1-5 aastat	26	37,1%
6-10 aastat	7	10%
11-15 aastat	5	7,1%
Rohkem 15 aastat	23	32,9%
6. Kas Te töötate raamatupidamisteenust osutavas ettevõttes või konkreetse ettevõtte raamatupidajana?		
Töötan raamatupidamisteenust osutavas ettevõttes	27	38,6%
Töötan konkreetse ettevõtte raamatupidajana või raamatupidamise osakonnas	43	61,4%

Allikas: autori koostatud

lisa 10 järg

7. Kui palju töötab Teie ettevõttes raamatupidajaid?		
1	11	15,7%
2-5	33	47,1%
6-10	7	10%
11-15	5	7,1%
Rohkem kui 15	14	20%
8. Kui palju on Teie ettevõttes töötajaid?		
1-9	20	28,6%
10-49	12	17,1%
50-249	18	25,7%
250 ja enam	20	28,6%
9. Teie töökoht		
Praktikant	9	12,9%
Raamatupidaja assistent	9	12,9%
Raamatupidaja	32	45,7%
Pearaamatupidaja	16	22,9%
Muu: *müügisekretär; *vanemraamatupidaja; *personaliarvestaja; *finantsjuht.	4	5,6%

Allikas: autori koostatud

Lisa 11. Tulemused. Küsimused 10 ja 11

Vastusevariant	Vastanute arv(n=70)	Vastanute osatähtsus
10. Kas Te kasutasite kodukontori enne Covid 19 puhangu?		
Jah	31	44,3%
Ei	39	55,7%
11. Kas töötasite pandeemia ajal kaugtööna?		
Jah	53	75,7%
Ei	17	24,3%

Allikas: autori koostatud

Lisa 12. Tulemused. Küsimus 12

Vastusevariant	Vastanute arv(n=70)	Vastanute osatähtsus
12. Covid 19 puhangu alguses, mis oli teie arvamus selle mõju teie igapäevasele tööle?		
Mõjutab negatiivselt	24	34,3%
Mõjutab positiivselt	8	11,4%
Ei mõjuta kuidagi	22	31,4%
Ma ei mõelnud sellele	16	22,9%

Allikas: autori koostatud

Lisa 13. Tulemused. Küsimus 13

Vastusevariant	Vastanute arv(n=70)	Vastanute osatähtsus
13. Kuidas on Covid 19 viimase aasta jooksul teie igapäevast tööd mõjutanud?		
Mõjutas negatiivselt	24	34,2%
Mõjutas positiivselt	23	32,9%
Ei mõjutanud kuidagi	20	28,6%
Ma ei mõelnud sellele	3	4,3%

Allikas: autori koostatud

Lisa 14. Tulemused. Küsimus 14

Vastusevariant	Vastanute arv(n=70)	Vastanute osatähtsus
14.Kuidas COVID 19 on teie töökoha viimase aasta jooksul muutunud?		
Midagi pole muutunud - jätkas tööd kontoris	16	22,9%
Kombineeritud töö võimalus	40	57,10%
Osalise palgaga puhkusel	0	0%
Üleminek täielikult kodukontorile	12	17,1%
Muu: *teen endiselt kodus tööd; *midagi pole muutunud, töötan kodukontoris nagu töötasin.	2	2,9%

Allikas: autori koostatud

Lisa 15. Tulemused. Küsimus 15

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
15.Millele on Covid 19 mõjutanud teie töö kodukontorist (valige mõni nimekirjast) :		
Tööpäeva pikkusele	31	44,3%
Klientidega suhtlemisele	14	20,0%
Paindlikkusele tööajal	29	41,4%
Kliendisuhetele	10	14,3%
Töoga seotud stressile	26	37,1%
Tööpäevatundidele tööga seotud kuludele	14	20,0%
Sissetulekule	11	15,7%
Tehtud töö kvaliteedile	17	24,3%
Isiklikule elule	38	54,3%
Karjääri kasvule	11	15,7%
Muu: *ei ole olnud kodukontoris; *kontorisse ja koju sõidan oma autoga iga päev 60 km – kodukontoris töötades on bensiinikulu tunduvalt väiksem; *aja kokkuhoid-tööle ja koju sõiduks ei kulu aega kui töötada kodukontoris; *ei mõjutanud; *ei mõjutanud kuidagi-töötan kontoris; *ei olnud kodukontoris.	6	8,4%

Allikas: autori koostatud

Lisa 16. Tulemused. Küsimus 16

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
16. Kuidas teie ettevõtte tuleb COVID 19-ga toime?		
„1“	1	1,4%
„3“	14	20%
„4“	23	32,9%
„5“	32	45,7%

Allikas: autori koostatud

Lisa 17. Tulemused. Küsimus 17

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
17. Kui valmis oli teie ettevõtte kaugtööks?		
Oleme juba kaugtööd teinud	27	38,6%
Olime valmis	11	15,7%
Me polnud üldse valmis	6	8,6%
Muu: oleme hambaraviga tegelev ettevõtte ja kaugtöö on võimalik ainult raamatupidajal	1	1,4%

Allikas: autori koostatud

Lisa 18. Tulemused. Küsimus 18

Vastusevariant	Vastanute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
18.Kui keeruline oli teil kaugtööle üleminek?		
1 ⁺⁺	27	38,6%
2 ⁺⁺	12	17,1%
3 ⁺⁺	22	31,4%
4 ⁺⁺	4	5,7%
5 ⁺⁺	5	7,2%

Allikas: autori koostatud

Lisa 19. Tulemused. Küsimus 19

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
19. Mis on teie jaoks COVID 19 keskkonnas kaugtöötamise kõige keerulisem osa?		
Hoida kontakti klientide ja meeskonnaga	15	21,4%
Hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel	41	58,6%
Keskendumine raamatupidamiseeskirjade muutmisele	2	2,9%
Muu: *ei tee kaugtööd *pole midagi keerulist *polegi midagi keerulist *kodus töötades tunnen puudust inimestega vahetust suhtlemisest *dokumendid asuvad kontoris. Kõik dokumendid kahjuks ei saa koju kaasa võtta *kolleege näeb harva *töötan kontoris *klientidelt dokumentide saamine elektroonselt *teadmatus, kuidas oleks kõige õigem COVIDi ajal arvestusi ümber korraldada *pidev online suhtlus meeskonnaga, meeskonna tunde kadumine-ei tea kes millega tegeleb	12	17,1%

Allikas: autori koostatud

Lisa 20. Tulemused. Küsimus 20

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
20.Mis on teie jaoks COVID 19 keskkonnas kaugtöötamise kõige lihtsam osa?		
Hoida kontakti klientide ja meeskonnaga	24	34,3%
Hoida tasakaalu isikliku elu ja töö vahel	13	18,6%
Keskendumine raamatupidamiseeskirjade muutmisele	25	35,7%
Muu: *ei tee kaugtööd *kodukontoris on parem teha süvenemist nõudvat tööd *oma töö tegemine *töötan kontoris *tavaline igapäevane töö *polnud midagi lihtsat *kõik on tavapärane	8	11,4%

Allikas: autori koostatud

Lisa 21. Tulemused. Küsimus 21

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
21.Mis on teie suurim väljakutse teie töös pandeemia ajal?		
Hoia kliente pidevalt kursis	5	7,1%
Tagada saadud teabe konfidentsiaalsus	7	10%
Kasutada uusi funktsioone (zoom, teams)	22	31,4%
Suhelda klientide / kolleegidega	24	34,3%
Muu: *“...” *ei ole *pandeemia ei ole iseenesest mingit väljakutset tekitanud *kodus on kolm õpilast, on raskusi keskendumisel *ei ole väljakutset *pole erilisi väljakutseid pandeemiaga seoses *kõik jäi sama *suhtlemine riigiasutustega (nt Haigekassa ja Töötukassa), et saada üheseid vastuseid seoses abimeetmetega *muu *polnud suuri väljakutseid *vahetu kontakti puudumine töökaaslastega	12	17,2%

Allikas: autori koostatud

Lisa 22. Tulemused. Küsimus 22

Vastusevariant	Vasnatute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
22.Kuidas teie arvates muudab Covid 19 teie igapäevast raamatupidamistööd?		
Muudab igaveseks	2	2,9%
Eeldusi on veel vara teha	7	10%
Ei mõelnud	11	15,7
Enamik ettevõtteid jätkab kaugtööd või kasutab kombineeritud tööd	37	52,9%
Kõik normaliseerub	8	11,4%
Ettevõtted kasutavad uusi võimalusiklientidega suhtlemiseks	4	5,7%
Muu: *nii mõnedki ettevõtted jätkavad kaugtööd või kasutavad kombineeritud tööd	1	1,4%

Allikas: autori koostatud

Lisa 23. Tulemused. Küsimus 23

Vastusevariant	Vastanute arv (n=70)	Vastanute osatähtsus
23.Kui lihtne on täita selliseid tööülesandeid nagu aastaaruannete koostamine, palga maksmine, maksudeklaratsioonide esitamine, klientidega suhtlemine?		
1 st	1	1,4%
2 nd	2	2,9%
3 rd	13	18,6%
4 nd	25	35,7%
5 nd	29	41,4%

Allikas: autori koostatud

Lisa 24. Lihtlitsents

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks¹

Mina Angelina Krõlova

1. Annan Tallinna Tehnikaülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose
COVID-19 mõju raamatupidaja igapäevasele tegevusele ,
(lõputöö pealkiri)

mille juhendaja on Natalie Aleksandra Gurvitš-Suits,
(juhendaja nimi)

- 1.1 reprodutseerimiseks lõputöö säilitamise ja elektroonse avaldamise eesmärgil, sh Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu digikogusse lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

- 1.2 üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Tehnikaülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu digikogu kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. Olen teadlik, et käesoleva lihtlitsentsi punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest ning muudest õigusaktidest tulenevaid õigusi.

_____ (kuupäev)

¹ Lihtlitsents ei kehti juurdepääsupiirangu kehtivuse ajal vastavalt üliõpilase taotlusele lõputööle juurdepääsupiirangu kehtestamiseks, mis on allkirjastatud teaduskonna dekaani poolt, välja arvatud ülikooli õigus lõputööd reprodutseerida üksnes säilitamise eesmärgil. Kui lõputöö on loonud kaks või enam isikut oma ühise loomingulise tegevusega ning lõputöö kaas- või ühisautor(id) ei ole andnud lõputööd kaitsvale üliõpilasele kindlaksmääratud tähtajaks nõusolekut lõputöö reprodutseerimiseks ja avalikustamiseks vastavalt lihtlitsentsi punktidele 1.1. jq 1.2, siis lihtlitsents nimetatud tähtaja jooksul ei kehti.